

MEMORANDUM DE FINANȚARE

convenit între Guvernul României și Comisia Europeană

privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin Instrumentul
pentru Politici Structurale de Preaderare pentru măsura:

“Modernizarea sistemului de alimentare cu apă și al apei uzate în
municipiul Sibiu, județul Sibiu, România”

MEMORANDUM DE FINANȚARE

Comisia Europeană, denumită în continuare *Comisia*, acționând pentru și în numele Comunității Europene, denumită în continuare *Comunitatea*, reprezentată de către Comisarul pentru Politică Regională, domnul Michel Barnier,

pe de o parte, și

Guvernul României, reprezentat de doamna Hildegard Carola Puwak, ministrul integrării europene, denumit în continuare *Beneficiarul*,

pe de altă parte,

AU CONVENIT URMĂTOARELE:

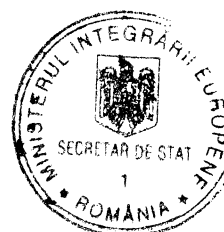
ARTICOLUL 1

Măsura la care se face referire în art. 2 va fi implementată și finanțată din resursele bugetare ale Comunității în conformitate cu prevederile cuprinse în prezentul memorandum. Măsura la care se face referire în art. 2 va fi implementată cu respectarea Condițiilor Generale prevăzute în anexa la Acordul-cadru semnat între Comisie și Beneficiar, completat cu prevederile prezentului memorandum și ale anexelor la acesta.

ARTICOLUL 2

Identificarea măsurii

Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare va contribui, sub forma asistenței financiare nerambursabile, la finanțarea următoarei măsuri descrise în anexa nr. I:

Numărul măsurii: 2002/RO/16/P/PE/022

Denumirea măsurii: "Modernizarea sistemului de alimentare cu apă și al apei uzate în municipiul Sibiu, județul Sibiu, România"

Durata: **Data începerii:** Data semnării memorandumului de finanțare de către Comisie

Data finalizării: 31 Decembrie 2008

Localizare: Municipiul Sibiu, Județul Sibiu.

Grup: Cibin/ Bazinul râului Olt.

ARTICOLUL 3

Angajamentul

1. Cheltuiala publică sau echivalentă maximă care va fi luată în considerare pentru calcularea asistenței financiare nerambursabile va fi de 37.588.000 euro.
2. Ponderea asistenței acordate de Comunitate pentru această măsură este stabilită la 68% din cheltuielile publice totale sau echivalente, conform celor indicate în planul de finanțare din anexa nr. II.
3. Valoarea maximă a asistenței asigurate de către Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare este fixată la 25.559.840 euro.
4. O sumă de 17.891.888 euro este angajată din bugetul pe anul 2002 din linia bugetară B7-020. Angajamentele privind tranșele ulterioare se vor baza pe planul de finanțare inițial sau revizuit pentru proiectul respectiv, în funcție de stadiul implementării măsurii și de disponibilitățile bugetare.

ARTICOLUL 4

Plățile

1. Asistența comunitară va acoperi plățile referitoare la măsura pentru care s-au făcut angajamente valabile din punct de vedere juridic de către beneficiar și pentru care s-a alocat în mod specific finanțarea necesară. Aceste plăți trebuie să fie în legătură cu lucrările descrise în anexa nr. I.
2. Plățile efectuate înainte de data semnării memorandumului de finanțare de către Comisie nu sunt eligibile pentru asistența prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare.
3. Măsura descrisă în anexa nr. I și plățile efectuate de autoritatea responsabilă cu implementarea acestei măsuri se vor încheia nu mai târziu de 31 Decembrie 2008.

Raportul solicitat pentru efectuarea plății finale va fi înaintat în termen de maximum 6 luni de la această dată.

4. Plata în avans este stabilită la 5.111.968 euro și va fi transferată după cum urmează:
 - o sumă de 2.555.984 euro va fi plătită după semnarea prezentului memorandum de către beneficiar;
 - plata pentru suma rămasă se va efectua după semnarea primului contract major de lucrări ce se va conveni între beneficiar și Comisie și după îndeplinirea condițiilor specificate la art. 8 paragraful (3).
5. În conformitate cu prevederile din anexa nr. III.1, secțiunea a III-a, pct. (5), Comisia va accepta pentru această măsură o valoare totală a plăților în avans și intermediare reprezentând 90 % din totalul asistenței financiare nerambursabile acordate.

ARTICOLUL 5

Respectarea legilor și politicilor Comunității

Măsura se va realiza cu respectarea prevederilor relevante stabilite în Acordurile Europene și va contribui la punerea în aplicare a politicilor Comunitare, în special a celor referitoare la protejarea și îmbunătățirea stării mediului.

ARTICOLUL 6

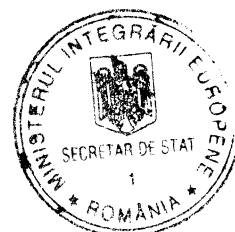
Proprietatea intelectuală

Beneficiarul și autoritatea responsabilă cu implementarea menționată la punctul 3 din anexa nr. I, se vor asigura în ceea ce privește obținerea tuturor drepturilor de proprietate intelectuală pentru studii, schițe, planuri, publicitate și pentru alte materiale produse în legătură cu planificarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea măsurii. Aceștia vor garanta accesul și dreptul de a utiliza astfel de materiale de către Comisie sau orice alt organism ori persoană delegată de Comisie. Comisia va utiliza aceste materiale numai în scop propriu.

ARTICOLUL 7

Permise și autorizații

Orice tipuri de permise și/sau autorizații necesare pentru implementarea măsurii trebuie să fie eliberate de către autoritățile competente ale beneficiarului la timp și în conformitate cu legislația națională.

ARTICOLUL 8

Condiții specifice referitoare la măsură

Fără a se aduce atingere condițiilor generale prevăzute în anexa nr. III, asistența financiară nerambursabilă din partea Comunității se află sub rezerva următoarelor condiții:

1. Condiția privind evaluările și situația activelor:

Comisia își rezervă dreptul de a revizui valoarea asistenței pentru ISPA stabilită la art. 3, dacă în termen de 5 ani de la data finalizării lucrărilor, condițiile de exploatare (tarife, venituri, etc.) diferă în mod semnificativ față de evaluările inițiale făcute pentru stabilirea nivelului asistenței financiare nerambursabile și/sau există o modificare substanțială care:

- a) afectează natura exploatării sau condițiile de implementare, ori conferă unui organism public sau privat un avantaj nejustificat, și
- b) rezultă fie din modificarea formei de proprietate asupra oricărei părți a infrastructurii finanțate, fie din încetarea sau modificarea esențială a aranjamentelelor de exploatare.

Țara beneficiară va informa Comisia asupra oricărei modificări și se va cere acordul prealabil din partea Comisiei pentru aceste modificări.

În cazul în care este încheiat un contract de concesiune pentru serviciile din domeniul apei potabile și apei uzate, sau este încheiată o altă formă de participare a sectorului privat, Comisia își rezervă dreptul de a verifica acest contract, pentru a se asigura că asistența se derulează în beneficiul strict al populației.

2. Condiția privind viabilitatea:

Asistența financiară nerambursabilă a Comunității pentru măsură este acordată sub rezerva aprobării de către autoritățile a creșterii tarifelor pentru alimentarea cu apă și apa uzată peste rata inflației pentru a asigura resurse suficiente în vederea acoperirii costurilor cofinanțării, exploatării, întreținerii și înlocuirii activelor.

3. Condiții care trebuie îndeplinite înaintea plății ratei a doua din avans, suplimentare față de condițiile prevăzute în articolul 4 (alin. 4):

- (a) a fost semnat un Acord de împrumut cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru cofinanțarea investiției inclusă în măsură;
- (b) a fost prezentat și a fost aprobat de către Comisie un plan final de achiziții;

- (c) au fost nominalizați un manager de proiect și o unitate de implementare a proiectului pentru măsură, în conformitate cu termenii de referință acceptați de Comisie și de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare;
- (d) a fost înființat de către beneficiarul final un fond de întreținere, reparații și dezvoltare, în condiții acceptate de către Comisie și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare;
- (e) beneficiarul final a crescut tariful combinat pentru apă și apă uzată cu 85% în termeni reali, comparativ cu "Tariful inițial" ajustat cu inflația. "Tariful Inițial" reprezintă tariful la 1 Decembrie 2002.
- (f) Comisia primește dovezi că:
 - (i) a fost realizată o consultare publică în conformitate cu Directiva Consiliului 85/337/EEC amendată prin Directiva Consiliului 97/11/EC;
 - (ii) autorizarea de mediu a luat în considerare rezultatele consultării publice.

4. Condițiile ce trebuie îndeplinite înaintea plăților intermediare ulterioare:

a) Comisia primește dovezi că:

- i) apele uzate provenite din sectorul industrial sunt pre-tratate în conformitate cu directivele europene și legislația românească și/sau reciclate corespunzător;
- ii) pre-tratarea apelor uzate industriale este monitorizată și avizată de către autoritățile de mediu competente;
- iii) reziduurile din apele industriale uzate nu sunt dăunătoare tehnologiei proiectate pentru stația de tratare;
- iv) vor fi aplicate tarife corespunzătoare, acceptate de Comisie, pentru sectorul industrial pe baza cantității și calității apei reziduale evacuate și a costului tratării;
- v) A fost elaborată și aprobată de către compania de apă o strategie pentru finalizarea contorizării secundare.

b) Beneficiarul a mărit până la 31 decembrie 2005 tariful combinat pentru apă și apă uzată cu încă 35 % în termeni reali în raport cu tariful de la 1 decembrie 2005;

5. Condițiile ce trebuie îndeplinite înainte de plata finală:

- a) Prezentarea de către beneficiarul final, până la data de 31 decembrie 2007 a unui program specific de exploatare și întreținere care va fi aprobat de Comisie. Programul se va derula pe o perioadă de 10 ani, începând cu 1 ianuarie 2008;
- b) Un plan de dezvoltare actualizat pentru serviciile de furnizare a apei potabile și canalizare va fi prezentat Comisiei de către beneficiarul final, care să indice prioritățile și costurile investițiilor viitoare, după finalizarea măsurii ISPA și care să asigure concordanța deplină cu directivele europene relevante;

ARTICOLUL 9

Prevederile privind implementarea cuprinse în anexele la prezentul memorandum de Finanțare fac parte integrantă din acesta.

Nerespectarea condițiilor și prevederilor privind implementarea va fi tratată de Comisie conform procedurii stipulate în secțiunea a VIII-a din anexa nr. III.1.

ARTICOLUL 10

Textul autentic al acestui memorandum de finanțare este prezentul document semnat mai jos:

Semnat la București,

Pentru Beneficiar,

Hildegard C. Puwak
ministrul integrării europene
Coordonatorul Național ISPA

Semnat la Bruxelles,

18 decembrie 2001

Pentru Comunitate,

Michel Barnier
membru al Comisiei Europene

LISTA DE ANEXE

Anexa I Descrierea măsurii

Anexa II Plan de finanțare

Anexa III

Anexa III.1 Prevederi financiare privind implementarea ISPA

Anexa III.2 Prevederi privind eligibilitatea cheltuielilor pentru măsurile finanțate prin ISPA

Anexa III.3 Model de cerere de plată, pentru raportarea progresului financiar și fizic și pentru solicitarea de modificări

Anexa III.4 Acord privind cerințele minime de control financiar aplicabile măsurilor finanțate prin ISPA

Anexa III.5 Acord cu privire la neregulile și la recuperarea sumelor încasate eronat prin ISPA

Anexa III.6 Cerințe privind informarea și publicitatea

Descrierea măsurii

“Modernizarea sistemului de alimentare cu apă și al apei uzate în municipiul Sibiu”

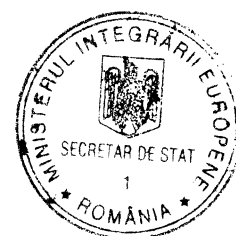
Codul Comisiei No: 2002/ R/ 16/ P/ PE/ 022

1. **Denumirea măsurii:** Modernizarea sistemului de alimentare cu apă și al apei uzate în municipiul Sibiu
2. **Autoritatea care solicită asistență financiară** (Coordonator Național ISPA)
 - 2.1. Numele: Hildegard Carola Puwak, ministrul integrării europene
 - 2.2. Adresa: Ministerul Integrării Europene
Direcția coordonarea programelor ISPA și SAPARD
Eugen Teodorovici, director
Str. Apolodor, nr.17, latura Nord, sectorul 5, București

Telefon: + 40 -1- 30116 23
Fax: + 40 -1- 30116 26
E mail: eugen.teodorovici@mie.ro
3. **Autoritatea responsabilă pentru implementare** (așa cum este definită în Secțiunea II (2) a Anexei III.2)
 - 3.1. Nume: Oficiul Phare de Contractare si Plăți - OPCP
Ministerul Finanțelor Publice
 - 3.2. Adresa: Bvd Magheru 6-8, Sector 1, București, România

în cooperare cu:

 - 3.3 Nume: Ministerul Apelor și Protecției Mediului
 - 3.4 Adresa: B-dul Libertății, nr. 12, sector 5, Bucuresti, Romania
4. **Beneficiar final** (în cazul în care este vorba de un alt organism decât autoritatea stipulată la punctul 3)
 - 4.1. Nume: S.C. Apa-Canal S.A. Sibiu
 - 4.2. Adresa: str. Eschil nr. 6, 2400 Sibiu, România

5. LOCALIZARE

5.1. Țara beneficiară: România

5.2. Regiune: Județul Sibiu

6. DESCRIERE

6.1. Măsura constă într-o serie de investiții care privesc tratarea și furnizarea apei potabile, respectiv colectarea și epurarea apelor uzate în orașul Sibiu, oraș cu o populație de aproximativ 170,000 locuitori, situat în partea centrală a României, în apropierea lanțului carpatic. Se preconizează că populația orașului va crește până la 194,000 locuitori până în anul 2020. Sibiu este străbătut de râul Cibin, care este afluent al râului Olt. Oltul se varsă în fluviul Dunărea, care în final se varsă în Marea Neagră. Administrarea serviciilor de apă și canalizare este în responsabilitatea S.C. Apa-Canal S.A., societate comercială al cărei unic proprietar este municipalitatea Sibiu.

Spre deosebire de măsurile ISPA aprobate în 2000 și 2001 în sectorul de apă în România, Sibiu nu a beneficiat până în prezent de investiții substanțiale, cu participarea instituțiilor financiare internaționale sau a Uniunii Europene, pentru modernizarea infrastructurii de apă și canalizare.

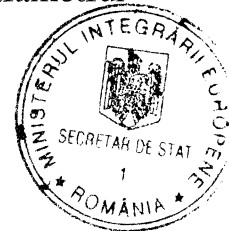
6.2. Componentele proiectului

În cadrul măsurii ISPA sunt incluse următoarele componente:

A) Tratarea și distribuirea apei potabile

Componenta A.1: Reabilitarea stației de tratare a apei potabile (STAP)

Stația de tratare a apei potabile Dumbrava se află în partea de vest a orașului. A fost dată în folosință în 1966, unele lucrări de extindere fiind realizate în 1972 și 1976. Capacitatea proiectată este de 1490 l/s, distribuită pe trei linii de tratare. Stația se află în condiții precare. Dozarea substanțelor chimice nu se realizează cu precizie din cauza volumului redus al decantoarelor și al filtrelor ineficiente. Datorită compoziției apei brute din lacul Gura Râului, primăvara se constată prezența unei mari cantități de alge în apa brută. Prezența algelor alterează caracteristicile organoleptice ale apei tratate. Nu există linie tehnologică pentru tratarea nămolului. În prezent, apa potabilă în municipiul Sibiu nu corespunde parametrilor Directivei privind Apă Potabilă 98/83/EC în ceea ce privește cantitatea de aluminiu prezent în apă. Un procent de 69% din probele recente analizate nu corespund cerințelor Directivei la parametrul Aluminiu.

Modernizarea stației de tratare a apei potabile va lua în considerare reducerea consumului de apă. Pe aceasta bază, STAP va fi reabilitată pentru o capacitate proiectată de 878 l/s (75,880 m³/zi), pentru a servi în 2020 necesităților de apă a cca. 205.000 consumatori casnici (cca 194.000 locuitori în orașul Sibiu și cca. 15.000 locuitori în localitățile învecinate) și ale industriei.

Se propune instalarea unui nou bazin de preoxidare cu clor, o cameră de amestec pentru dozarea substanțelor chimice și o stație de deshidratare a nămolului și pentru recuperarea apei de spălare de la filtre. O parte din filtre precum și bazinele de decantare radiale se vor reabilita. Se va instala, de asemenea, sistemul de automatizare SCADA. Analiza opțiunilor pentru bazinul de preoxidare (cu clor) în strânsă legătură cu prezența algelor în apa brută se va face printr-o asistență tehnică, înainte de lansarea licitației.

Componenta A.2: Contorizarea și monitorizarea rețelei de distribuție a apei

Contorizarea clienților individuali și cea în comun nu este încă finalizată, cauzând dificultăți în implementarea unui management eficient al cererii de apă. În prezent numai cca 59% din apa totală facturată este contorizată. Obiectivul constă în încheierea contorizării primare (contorizarea fiecărui abonat pentru care se emite o factură) și într-o contorizare a rețelei care să asigure o administrare eficientă a activelor și un control riguros al pierderilor. Extinderea contorizării ar trebui să contribuie, pe lângă creșterile de tarif, la reducerea semnificativă a consumului menajer zilnic de la media actuală de 242 l/om/zi la o medie de 140 l/om/zi în 2007. Aceasta componentă include:

- Finalizarea contorizării, prin instalarea a cca 7000 noi contoare pentru utilizatorii casnici și prin achiziționarea de echipamente pentru verificarea și calibrarea contoarelor de apă;
- Contorizarea surselor de apă brută și tratată, prin instalarea a 5 debitmetre electromagnetice (pe rețeaua de distribuție) la sursele de apă și la conductele de transport apă brută ce ies din rezervoare; contorizarea consumului la cele 7 stații de hidrofoare existente;
- Reabilitarea a 4 stații de hidrofor;
- Monitorizarea rețelei de distribuție incluzând instalarea de senzori de presiune, puncte de măsurare a clorului din rețea și crearea unui dispecerat general;
- Achiziționarea de echipamente tehnice suplimentare precum GIS, instrumente de modelare a rețelei și unități de detectare a pierderilor, precum și stabilirea unui sistem de monitorizare a presiunii pentru zonele de distribuție existente pentru a înlesni reabilitarea și întreținerea rețelelor de distribuție a apei.

B) Colectarea și tratarea apei uzate

Componenta B.1: Extinderea și reabilitarea rețelei de canalizare (inclusiv îmbunătățirea managementului apelor pluviale)

În prezent 94% din populație este conectată la rețeaua de canalizare. Unele canale ale rețelei de canalizare sunt subdimensionate. Ca atare, se propune a) modificarea diametrelor unor canale existente și b) construirea de noi canale pluviale, obiectivul pe termen lung fiind de a realiza un sistem divizor pentru apa pluvială. Se va lua în considerare reducerea consumului de apă. Aceasta componentă include:

- Reabilitarea și înlocuirea a aprox. 27 km de canale avariate sau/și subdimensionate în sistemul unitar;
- Construirea a cca 13 km de canale colectoare pentru apa pluvială;
- Extinderea rețelei de canalizare și în zonele necanalizate în prezent (circa 13 km);
- Reabilitarea a 3 stații de pompare existente și construirea unei noi stații de pompare;
- Achiziționarea de echipamente de curățare a canalelor, camera video CCTV, laborator mobil, debitmetre portabile canalele deschise.

Componenta B.2: Reabilitarea stației de epurare a apelor uzate (SEAU)

Stația de epurare a apelor uzate Sibiu este localizată în aval de oraș, pe malul drept al râului Cibin. Construirea stației de epurare a început în 1967. SEAU nu corespunde în prezent standardelor Directivei 91/271/EEC privind epurarea apelor uzate urbane. SEAU include echipamente vechi și depășite, având o eficiență de epurare scăzută și un consum ridicat de energie. Nu există facilități pentru tratarea nămolului. În prezent nămolul este depozitat pe paturi de uscare.

În ceea ce privește încărcarea hidraulică, SEAU va fi reabilitată astfel încât să ajungă la un debit mediu pe timp uscat de 76,896 m³/zi (890 l/s). Debitul de vârf orar pe timp uscat a fost estimat la 1276 l/s. La proiectarea treptei mecanice se va lua în considerare un debit de 2550 l/s pe vreme ploioasă.

În ceea ce privește încărcarea biologică, stația va fi reabilitată pentru o populație echivalentă de 260,000 (p.e.), din care 86% va fi din surse menajere.

SEAU reabilitată va ajunge la standardele impuse de Directiva privind Epurarea Apelor Uzate Urbane, pentru descărcarea într-un curs de apă

nesensibil (epurare secundară). Reabilitarea stației va permite realizarea unui proces eficient din punct de vedere al costurilor pentru a atinge cerințele pentru descărcarea în zonele sensibile, dacă se va impune în viitor.

Se vor îmbunătăți și facilitățile de tratare, evacuare și depozitare a nămolului. Proiectul prevede construirea unui depozit ecologic pentru nămol, cu o capacitate de depozitare suficientă pentru o perioadă de 10 ani, depozit situat la 1 km distanță de SEAU. Acest depozit va fi folosit și pentru evacuarea nămolului provenit de la stația de tratare a apei potabile. Și echipamentele de laborator vor fi modernizate substanțial. Stația de epurare reabilitată va fi prevăzută și cu sistem SCADA.

Înainte de pregătirea documentelor de licitație relevante se va face o analiză a încărcării hidraulice și cu poluanți a SEAU.

C) Asistență tehnică, supervizare în timpul implementării și publicitate

Se vor desfășura următoarele activități:

C.1 Asistența tehnică pentru licitații și pentru implementarea proiectului

Pregătirea documentelor de licitație¹

Aceasta presupune:

- Consultanță pentru compania de apă pentru elaborarea unei metodologii de utilizare a hărților, a sistemului GIS și a echipamentelor de modelare a rețelei, pentru a realiza un inventar corect/ model hidraulic pentru activele care intră în componența rețelelor de apă și canalizare;
- Investigații geo-tehnice și topografice asupra ariei de extindere a stației de tratare a apei potabile
- Analiza situației actuale a structurii construcțiilor existente
- Analiza sistemului de canalizare, inclusiv realizarea unei prime estimări a nivelului infiltrațiilor și a problemelor frecvente care apar; realizarea de specificații și metodologii pentru investigațiile viitoare și remedierea infiltrațiilor în rețeaua de canalizare de către contractorul de lucrări de canalizare; consilierea societății în legătură cu dezvoltarea viitoare a sistemului;
- Realizarea unei prime estimări a pierderilor din rețeaua de distribuție și a problemelor frecvente care apar în cadrul acestui sistem, dezvoltarea specificațiilor și a unei metodologii pentru investigațiile viitoare și măsuri de remediere pentru reducerea pierderilor;

¹ O parte din echipamentele cuprinse în descrierea măsurii la Partea A sau Partea B vor fi achiziționate în cadrul contractului de servicii, acestea fiind necesare pentru pregătirea documentelor de licitație pentru lucrări. Aceste echipamente vor rămâne în proprietatea regiei de apă. Asemenea echipamente includ sistemul de detectare a pierderilor, sistemul GIS, modele de rețele, etc.

- Analiza încărcării hidraulice proiectate și cu poluanți la SEAU (instalarea unui dispozitiv de înregistrare, on-line, a debitului de intrare în stație, instalarea unui echipament automat de prelevare a probelor și de analiză corectă a acestora, inventar al debitelor de ape industriale uzate);
- Trecerea în revistă a soluției tehnologice propuse pentru stația de tratare a apei potabile, înainte de licitație;
- Pregătirea documentelor pentru licitațiile de lucrări;
- Asistența Unității de Implementare a Proiectului în legătură cu procesul de licitație, evaluarea ofertelor și adjudecarea contractelor.

Asistență pentru problemele specifice ale proiectului, inclusiv îndeplinirea condițiilor menționate la Art. 8 din Memorandum:

- Consultanță și instruirea UIP în realizarea unui plan de monitorizare a apelor uzate industriale și impunerea conformității în ceea ce privește preepurarea;
- Consultanță și instruirea UIP pentru dezvoltarea unei strategii pentru finalizarea contorizării secundare;
- Asistența pentru UIP în pregătirea rapoartelor de progrese ale proiectului și a rapoartelor de monitorizare a indicatorilor de performanță.

C.2 Supervizare pe parcursul implementării: Un inginer (FIDIC) va fi prezent la fața locului pentru a superviza realizarea lucrărilor și va acționa ca inginer FIDIC pentru cele trei contracte de lucrări prevăzute. Inginerul supervisor va acorda asistență UIP și pentru următoarele activități:

- Se va asigura că firma contractoare își îndeplinește toate obligațiile conform prevederilor din manualele de exploatare și va instrui personalul companiei de apă în vederea exploatării noii infrastructuri construite/reabilite;
- Va dezvolta o strategie de exploatare și întreținere pentru a optimiza managementul activelor;
- În ceea ce privește rețeaua de canalizare, va sprijini regia de apă în utilizarea metodologiei pentru finalizarea modelului GIS al sistemului de canalizare; va colabora cu contractorul pentru lucrările de canalizare pentru realizarea investigațiilor privind infiltrațiile și pentru a realiza lucrări de remediere la valoare optimă în cadrul contractului;
- În ceea ce privește rețeaua de alimentare, va sprijini societatea în utilizarea metodologiei pentru finalizarea modelului rețelei;
- La finalizarea măsurii ISPA va analiza și actualiza planul de dezvoltare, pentru a reevalua costul total al conformității cu Directivele CE în domeniul apei și apelor uzate.

C.3 Publicitate pentru proiect: aceasta va cuprinde atât publicitate privind contribuția Uniunii Europene la măsura ISPA, precum și o campanie de conștientizare a populației în legătură cu îmbunătățirea calității serviciilor ca urmare a realizării investițiilor. Acest lucru este important pentru a înlesni acceptarea de către populație a necesității creșterii tarifelor.

Prin măsura ISPA 2002 RO 16 P PA 012, societatea S.C. Apa-Canal S.A. va primi asistență tehnică pentru îmbunătățirea performanței financiare și operaționale (participarea la programul FOPIP) pentru a satisface cerințele unei utilități moderne.

7. OBIECTIVE

Obiectivul general al măsurii îl reprezintă îmbunătățirea infrastructurii de mediu din orașul Sibiu, România, țară candidată pentru aderarea la UE, în scopul îndeplinirii tuturor obligațiilor care au fost stabilite prin Parteneriatul pentru Aderare. Măsura este în concordanță cu prioritățile strategiei ISPA pentru sectorul de mediu, care vizează orașele cu mai mult de 100.000 locuitori.

Măsura urmărește atingerea următoarelor obiective:

În ceea ce privește componenta de apă potabilă:

- Conformarea cu standardele stabilite de Directiva 98/83/EC privind apa potabilă
- Contribuția la implementarea Directivei Cadru privind Apa potabilă 2000/60/EC printr-o eficiență sporită a utilizării apei prin managementul îmbunătățit al cererii.

În ceea ce privește componenta de apă uzată:

- Conformarea cu standardele de epurare ale Directivei 91/271/EEC privind epurarea apelor uzate urbane, pentru descărcarea în emisar în zonele ne-sensibile;
- Atenuarea riscurilor de îmbolnăvire în orașul Sibiu prin extinderea rețelei de canalizare, astfel încât toată populația să fie conectată;
- Depozitarea în siguranță a nămolului, în conformitate cu Directiva 86/278/EEC

7.1. Indicatori fizici

Pentru monitorizarea progresului fizic al realizării proiectului se folosesc anumiți indicatori de bază, așa cum sunt menționați în tabelul următor. Întrucât proiectarea finală a unora dintre componentele măsurii rămâne în

sarcina contractorului, cantități precum lungimea, etc. ca și unele poziții din tabel sunt orientative. O listă finală a indicatorilor fizici va fi stabilită, în scopul monitorizării, odată ce proiectarea diferitelor componente a fost finalizată.

Indicatori fizici orientativi	Unitatea de măsură (m, nr)	Lungime / Număr
APĂ POTABILĂ		
A. Reabilitarea STAP Dumbrava		
Bazin de preoxidare (construcție nouă)	nr	1
Bazin de amestec (construcție nouă)	nr	1
Decantoare radiale (reabilitare)	nr	2
Filtre rapide cu nisip/ gravitație (reabilitare)	nr	8
Micro-site (reabilitare)	nr	2
Filtre cu dublu curent (reabilitare)	nr	6
Stație de reactivi (reabilitare)	nr	1
Rezervoare (reabilitare)	nr	6
Stație de tratare pentru deshidratarea namolului și recuperarea apei de spălare a filtrelor (construcție nouă)	nr	1
B. Contorizarea și monitorizarea rețelei de distribuție a apei		
Contoare pentru utilizatorii casnici	nr	7000
Contori la stațiile de hidrofor	nr	7
Puncte de măsurare a presiunii din rețea	nr	20
Puncte de măsurare a clorului rezidual din rețea	nr	6
Contoare pe conductele de aducțiune	nr	5
Debitmetre pentru rețea	nr	4
Dispecer general	nr	1
Reabilitarea stațiilor de hidrofor	nr	4
EPURAREA ȘI COLECTAREA APELOR UZATE		
C. Extinderea și reabilitarea rețelei de canalizare		
Colectoare noi pentru ape meteorice	km	aprox. 13
Colectoare noi pentru sistemul unitar	km	aprox. 6
Reabilitare colectoare la sistemul unitar	km	7.5
Înlocuire colectoare la sistemul unitar	km	aprox. 21
Colectoare noi pentru apa uzată la sistemul separat	km	aprox. 6
Reabilitare colectoare pt. apa uzată - sistem separat	km	1.5
Reabilitarea a 3 stații de pompare	nr.	3
Stație nouă de pompare	nr.	1
D. Reabilitarea SEAU		
Deversor general (construcție nouă)	buc.	1
Camera de ramificație (reabilitare)	buc.	1
Deznisipator-separator de grăsimi (construcție nouă)	buc.	1
Camera de distribuție (reabilitare)	buc.	1

Decantoare primare (reabilitare)	buc.	3
Bazine de aerare cu nămol activat (reabilitare)	buc.	3
Stație suflante pentru bazinul de aerare (construcție nouă)	buc.	1
Decantoare secundare D=45m (reabilitare)	buc.	2
Stație de pompare nămol primar (reabilitare)	buc.	1
Bazine de aspirație pentru nămol (reabilitare)	buc.	2
Hala de concentrare și deshidratare nămol (construcție nouă)	buc.	1
Stație de pompare nămol recirculare (reabilitare)	buc.	1
Rezervor de fermentare nămol 1x 4000 m ³ (reabilitare)	buc.	1
Gazometru cu dublă membrană V=1000 m ³ (new)	buc.	2
Pumping station for drainage water (nou)	buc.	1
Deversor intermediar (reabilitare)	buc.	1
Centrala termică (reabilitare)	buc.	1
Generator electric pe biogaz (nou)	buc.	1
Platforme de siguranță pentru deshidratare nămol (reabilitare)	buc.	1
Depozit ecologic pentru nămol deshidratat (new)	buc.	1
Centrala electrică și rețele electrice exterioare	buc.	1

7.2 Indicatori de performanță

Indicatorii de performanță pentru această măsură sunt:

Indicatori de performanță	Înainte de ISPA	După ISPA
<i>Tratarea apei potabile</i>		
Conformitatea calității apei potabile cu Directiva CE 98/83/EC privind apa potabilă	Neconformitate cu Directiva 98/83/EEC -în ceea ce privește cantitatea de aluminiu	Conformitate totală cu Directiva 98/83/EEC
Grad de contorizare*	59% în 2001	100%
<i>Epurarea și colectarea apelor uzate</i>		
Populația conectată la rețeaua de canalizare	94%	100%
Clasificarea apei râului Cibin în aval de stația de epurare	Clasa III	Clasa II

Performanța stației de epurare în funcție de conformitatea cu Directiva 91/271/EEC privind epurarea apelor uzate urbane (descarcare în curs de apă non-sensibil).	Neconformitate cu Directiva 91/271/EEC	Conformitate cu Directiva 91/271/EEC (tratament secundar)
---	--	---

* acest lucru se referă la finalizarea contorizării primare, respectiv a tuturor consumatorilor la care consumul se facturează, și reprezintă responsabilitatea societății. Contorizarea secundară, respectiv instalarea contoarelor de către consumatorii individuali, în cadrul blocurilor de apartamente, nu este inclusă în această măsură.

Referitor la încărcarea apelor care ies din stația de epurare a apelor uzate, se preconizează următoarele reduceri procentuale:

Agent poluant	Reducere %	Înainte mg/l	Dupa mg/l	Intrare mg/l
CBO ₅	57	58	25	162
CCO	5	131,5	125	219,4
Suspensii solide	46	65	35	180

8. PLANIFICAREA LUCRĂRILOR

Planificarea orientativă a lucrărilor – pe componente – este următoarea:

Componenta	Licitatia	Incheierea contractelor	Finalizare
Asistența tehnică și sprijin pentru achiziții	decembrie 2002	iunie 2003	decembrie 2006
Supervizare FIDIC în timpul implementării	noiembrie 2003	mai 2004	decembrie 2007
Modernizarea stației de tratare apă potabilă	februarie 2004	septembrie 2004	decembrie 2007
Contorizarea și modernizarea rețelei de distribuție	ianuarie 2004	iunie 2004	decembrie 2005
Modernizarea stației de epurare a apelor uzate	iunie 2004	decembrie 2004	decembrie 2007
Extinderea și reabilitarea rețelei de canalizare	iunie 2004	decembrie 2004	decembrie 2007

9. ELEMENTELE DE BAZĂ ALE ANALIZEI FINANCIARE

9.1. Principiul “Poluatorul plateste”

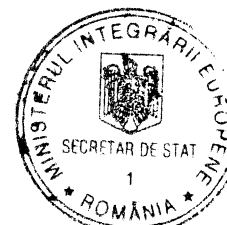
Parametrii de calitate ai apelor uzate industriale deversate în rețeaua de canalizare sunt stabiliți în legislația românească (NTPA 002) și se aplică pe plan național. Pentru a atinge aceste standarde, este necesar ca majoritatea agenților industriali să asigure preepurarea apei, înainte de deversarea în sistemul municipal de canalizare. Pentru neconformitate cu standardele în vigoare se aplică penalități. Chiar și societatea S.C. Apa-Canal S.A. a fost penalizată de Administrația Națională *Apele Române*, atunci când calitatea efluentului nu se înscrie în acești parametri. Acest lucru demonstrează că sistemul de monitorizare și penalizare funcționează, deși se pare că aceste penalități nu sunt destul de substanțiale pentru a sensibiliza agenții economici să respecte aceste standarde. Industria va contribui cu aprox. 14 % la încărcarea cu poluanți a apelor ce ajung la stația de epurare și cu aprox. 20% din încărcarea hidraulică. Regia de apa va primi sprijin, în cadrul componentei de asistență tehnică a măsurii, pentru dezvoltarea unui sistem de monitorizare a apelor industriale mai eficient. Agenții economici care folosesc mari cantități de apă au deja sisteme de reciclare a apei (de exemplu: spălătoriile de mașini, fabricile de bere, etc.).

9.2. Tarife

Tariful pentru apă cuprinde o componentă pentru apă potabilă și una pentru canalizare, cea din urmă reprezentând o treime din tariful combinat. Spre deosebire de orașele care au luat parte la programul de dezvoltare a utilităților municipale (MUDP) I și II, la Sibiu, tarifele pentru apă și canalizare n-au fost mărite, în termeni reali, de foarte mult timp și au fost ajustate pe baza inflației cu anumite întârzieri ce au generat pierderi substanțiale ale veniturilor. Tarifele de la Sibiu sunt, într-adevar, considerabil mai mici decât față de orașele care au beneficiat de finanțare ISPA, care au fost anterior implicate în derularea programului MUPD I și II. Tarifele vor trebui mărite considerabil pentru a permite cofinanțarea investițiilor ISPA și pentru generarea de resurse suficiente pentru exploatare și întreținere.

În valori absolute, tariful actual (2002) pentru apă și canalizare este de doar 3.853 lei/m³ (0,123 euro/m³). Creșterile de tarif sunt la fel, atât pentru consumatorii casnici, cât și pentru cei industriali.

Pentru a se asigura dezvoltarea durabilă a măsurii ISPA, se impune o creștere suplimentară a tarifului cu 150%, în termeni reali. Se prevede ca acest lucru să se realizeze în două etape: 85% creștere în termeni reali în 2003 și, ulterior, 35 % creștere în termeni reali în 2005. Ajustările tarifului în funcție de inflație trebuie efectuate trimestrial.

În ceea ce privește suportabilitatea, în anul 2002 sumele de plată pentru serviciile de apă și canalizare reprezintă în jur de 1,78 % din venitul mediu/gospodărie. Venitul mediu pe gospodărie este de aprox. 150 euro/lună. Rata suportabilității va crește aprox. 2,11%, odată cu mărirea tarifelor. Se prevede ca această rată a suportabilității să scadă la circa 2% în 2007, odată cu finalizarea contorizării primare, combinată cu faptul ca o creștere a tarifelor trebuie să determine o scădere a consumului de apă. Se menționează că reducerea semnificativă a consumului de apă reprezintă o tendință în România, începând cu anul 2000. În prezent, consumul de apă este între 186 l/persoana/zi la case individuale și 257 l/persoana/zi la apartamentele necontorizate din blocurile de locuințe. Nivelul contorizării secundare este foarte scăzut. Se preconizează ca acest consum mediu de apă se va micșora la 140 l/pers/zi în 2007. Apa nefacturată reprezintă 35% din total. Aceasta cifră este estimativă. O cuantificare mai exactă a pierderilor de apă va fi posibilă odată cu finalizarea contorizării.

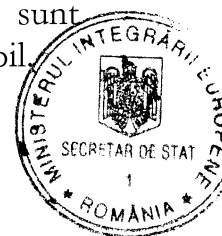
Pe baza premiselor menționate mai sus, rata de asistență de 68 % se consideră justificată pentru a asigura viabilitatea financiară a măsurii. Aceasta se bazează pe faptul că tarifele pentru apă în Sibiu sunt mai scăzute decât în cazul altor măsuri ISPA și pe faptul că BERD a arătat că municipiul Sibiu poate cofinanța prin contractarea unui împrumut de aproximativ 32 % din valoarea totală a măsurii ISPA.

9.3. Exploatare și întreținere

În ceea ce privește exploatarea și întreținerea, ca rezultat al resurselor deficitare, sumele cheltuite până acum pentru întreținere sunt mult mai mici decât ar fi normal în cazul unei companii utilitare moderne. Previziunile care se referă la creșterea tarifelor pentru a asigura dezvoltarea durabilă a proiectului accentuează creșterea considerabilă a costurilor de exploatare și întreținere. În plus, așa cum a fost și în cazul altor măsuri ISPA unde companiile de apă au fost implicate în derularea programelor MUPD I și II, se va înființa un Fond de Întreținere, Înlocuire și Dezvoltare. Obiectivul acestui fond este de a asigura resurse suficiente pentru rambursarea creditului și asigurarea unei exploatare și întrețineri corecte. Municipality Sibiu va vărsa, în termen de 5 zile, în acest Fond o anumită parte din profitul net.

10. ANALIZA IMPACTULUI ASUPRA MEDIULUI

Reabilitarea stației de epurare a apei uzate din Sibiu se află sub incidența Anexei II a Directivei 85/337/EEC privind Evaluarea Impactului asupra Mediului, amendată de Directiva 97/11/EC. Un studiu de impact asupra mediului s-a realizat. În iunie 2002 s-a primit și acordul de mediu de la autoritatea competentă în domeniu (Inspectoratul pentru Protecția Mediului Sibiu). S-a realizat și consultarea publicului. Apele care ies din stația de epurare sunt deversate în râul Cibin, care nu este clasificat ca fiind un curs de apă sensibil.

11. COSTURI ȘI ASISTENȚĂ (în Euro)

A. Repartizarea orientativă a costurilor între diferitele tipuri de cheltuieli

ARTICOL	COSTURI TOTALE (ÎN EURO)	COSTURI NEELIGIBI LE (ÎN EURO)	COSTURI ELIGIBIL E (ÎN EURO)
Achiziționare teren (2)	90 000	90 000	
Pregătire șantier	242 000		242 000
Lucrări principale	22 447 000		22 447 000
Instalații și echipamente	7 909 000		7 909 000
Asistența tehnică (incl. pregătirea documentelor de licitație și instruire)	1 311 000		1 311 000
Supervizare pe parcursul implementării	2 200 000		2 200 000
Publicitate	77 000		77 000
Cheltuieli neprevăzute (1)	3 402 000		3 402 000
TOTALS	37 678 000	90.000	37 588 000

(1) Corect justificate și numai aplicate articolelor bugetare menționate.

(2) Se va finaliza în 2003.

B. Repartizarea orientativă a costurilor eligibile în funcție de componente

ARTICOL	Comp. A Tratarea și distribuția apei (aprox. 27%)	Comp. B Reabilitarea/ extinderea canalizării și a SEAU (aprox. 63%)	Comp. C Asistența tehnică, supervizare și publicitate (aprox. 10 %)
Pregătire teren	155 000	87 000	
Lucrări principale	6 392 000	16 055 000	
Instalații și echipamente	2 640 000	5 269 000	
Asistența tehnică			1 311 000
Supervizare pe parcursul implementării			2 200 000
Publicitate			77 000
Cheltuieli neprevăzute	918 000	2 142 000	342 000
TOTAL	10 105 000	23 553 000	3 930 000

Nota: Aproximativ 12 milioane Euro sunt prevăzute pentru reabilitarea stației de epurare, aprox.11,5 MEuro pentru rețeaua de canalizare, aprox. 6 MEuro pentru reabilitarea stației de tratare apă potabilă și aprox. 4 MEuro pentru îmbunătățirea monitorizării rețelei de distribuție.

Cost total	Contribuția sectorului privat	Cheltuieli neeligibile	Cost eligibil total	Asistența ISPA	Rata asistență %
37 678 000	0	90 000	37 588 000	25 559 840	68%

Rata asistenței ISPA: 68 %. La rata propusă pentru asistență, veniturile societății vor acoperi costurile de exploatare și întreținere și serviciul datoriei. Rata de asistență ia în considerare gradul de suportabilitate al populației, precum și disponibilitatea cofinanțării din partea BERD.

12. IMPLICAREA INSTITUȚIILOR FINANCIARE INTERNATIONALE

Până acum n-a existat nici o participare a instituțiilor financiare internaționale în dezvoltarea serviciilor de apă/canalizare din Sibiu.

BERD a fost de acord, în principiu să cofinanțeze investițiile incluse în această măsură și să acorde un împrumut în cadrul Facilității de Împrumut municipal de mediu al Băncii (MELF). În august 2002 a avut loc o misiune comună de evaluare din partea EC-BERD. După evaluarea preliminară, în vara anului 2002, a bonității municipiului Sibiu, Banca a confirmat disponibilitatea sa de a cofinanța măsura. Consiliul Director al Băncii va lua o decizie oficială în 2003.

13. CONDIȚII SPECIFICE PRIVIND MĂSURA

Vezi Art. 8 din Memorandumul de Finanțare.

14. PLAN DE ACHIZIȚII

Lucrarea se va implementa conform planului de achiziții provizoriu, menționat în Anexa I.a. Înainte de efectuarea celei de a doua tranșe a avansului, beneficiarul va prezenta un plan de achiziții final bazat pe modelul din Anexa I.a, plan ce trebuie aprobat de către Comisie.

Licitațiile se vor desfășura conform regulilor din Titlul IX al Regulamentului Financiar - participarea la procedurile de licitație va fi permisă tuturor persoanelor fizice și juridice așa cum se specifică în Anexa III.1 - secțiunea XI.2 (a), pentru contractele 1, 2, 4-6.

Pentru contractul nr. 3 “Reabilitarea stației de epurare a apelor uzate” pentru care se prevede cofinanțarea paralelă din partea BERD, se permite o derogare de la procedurile stabilite în Titlul IX, în conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului (CE) nr.1267/99 din 21 iunie 1999, care stabilește Instrumentul de Politici Structurale pentru Pre-aderare, amendată de Regulamentul Consiliului (EC) nr.2382/2001. Participarea țărilor candidate la licitații și contracte este permisă pentru componentele acestui proiect. Cheltuielile efectuate pe baza procedurilor BERD, în conformitate cu regulile de eligibilitate ISPA, vor fi luate în calculul cheltuielilor eligibile totale ale acestei măsuri.

ooOOOoo

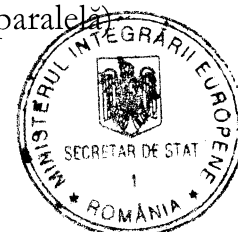

Plan de achiziții provizoriu

Licitație nr.	Descrierea lucrărilor și a serviciilor care se licitează	Tipul contractului (lucrări, aprovizionare sau servicii)	Data estimată de lansare a licitației (luna/an)	Rata de acoperire a facturilor aferente unui contractului
1	Asistența tehnică, inclusiv pregătirea documentelor de licitație	Servicii – conform cu Ghidul Practic al CE	decembrie 2002	68%
2	Supervizare FIDIC în timpul implementării	Servicii – conform cu Ghidul Practic al CE	noiembrie 2003	68%
3	Reabilitarea Stației de epurare a apelor uzate*	Lucrări - FIDIC galben	iunie 2004	68%
4	Extinderea și reabilitarea rețelei de canalizare	Lucrări - FIDIC rosu	iunie 2004	68%
5*	Reabilitarea Stației de tratare apă potabilă Dumbrava	Lucrări - FIDIC galben	februarie 2003	68%
6*	Contorizarea și monitorizarea rețelei de distribuție a apei	Lucrări - FIDIC roșu	ianuarie 2003	68%

Termenii specifici pentru acordarea contractelor se vor publica în Jurnalul Oficial al Comunității Europene și/sau pe Internet.

* acest contract se va desfășura după reguli de licitație BERD (co-finanțare paralelă)

ANEXA II

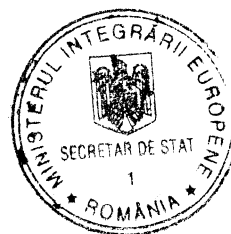
PLAN FINANCIAR (pe baza sumelor angajate din bugetul UE)

Titlul măsurii: Modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare în municipiul Sibiu

ISPA Nr: 2002 RO 16 P PE 022

Euro

Anul	Cost total	Costuri neeligibile	Costuri eligibile										împrumut de la BERD	
			Total		ISPA		Autoritati Nationale							
							Guvern central	Autoritate regională	Autoritate locală	S.C. Apa Canal S.A.				
	1	2	3	4 (%) =3/1	5	6 (%) =5/3	7	8	9	10	11	12 (%) =11/1		
	=2+3		=5+7+8+9+10											
2000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
2001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
2002	26,311,600	-	26,311,600	100	17,891,888	68	8,419,712	-	-	-	-	-		
2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
2004	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
2005	7,517,600	-	7,517,600	100	5,111,968	68	2,405,632	-	-	-	-	-		
2006	3,758,800	-	3,758,800	100	2,555,984	68	1,202,816	-	-	-	-	-		
non anual	90,000	90,000	-	-	-	-	-	-	-	-	12,028,160	-		
Total	37,678,000	90,000	37,588,000	100	25,559,840	68	12,028,160	-	-	-	12,028,160	32		

PREVEDERI FINANCIARE PENTRU IMPLEMENTAREA ISPA**Secțiunea I
Forme și rate de asistență**

- (1) Asistența Comunității prin ISPA poate fi sub formă de asistență nerambursabilă directă, de asistență rambursabilă sau orice altă formă de asistență.

Asistența rambursată către autoritatea de management sau către altă autoritate publică va fi refolosită în același scop.

- (2) Rata asistenței din partea Comunității acordată prin ISPA poate fi de până la 75 % din cheltuiala publică sau echivalentă, inclusiv cheltuielile făcute de organisme ale căror activități se încadrează într-un cadru legal sau administrativ care face să fie privite ca echivalente ale unor organisme publice. Comisia poate propune creșterea acestei rate până la 85 %, în special unde consideră că o rată mai mare de 75 % este necesară pentru îndeplinirea unor măsuri esențiale pentru atingerea obiectivelor generale ale ISPA.

Rata asistenței și suma maximă a grantului ISPA vor fi specificate în Memorandumul de finanțare aferent măsurii respective.

În cazul asistenței rambursabile sau în cazul în care există un interes special al Comunității, rata de asistență trebuie redusă ținând cont de:

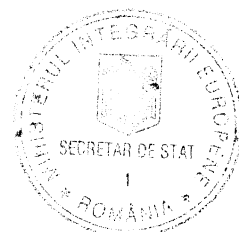
- (a) disponibilitatea cofinanțării;
- (b) capacitatea măsurii de a genera venituri; și
- (c) o aplicare corespunzătoare a principiului “poluatorul plătește”.

- (3) Măsurile care generează venituri în conformitate cu paragraful 2 (b) sunt acelea care privesc:

- (a) infrastructura a cărei folosință implică taxe provenite de la utilizatori;
- (b) investiții productive în sectorul de mediu.

Comisia a elaborat recomandări privind aplicarea principiului poluatorul plătește.

- (4) Măsurile privind studiile preliminare și asistența tehnică pot fi finanțate în mod excepțional în proporție de 100% din costurile totale.
- (5) Măsurile acoperite de un Memorandum de finanțare vor fi implementate de către țara beneficiară în strânsă colaborare cu Comisia, care își va păstra responsabilitatea pentru utilizarea fondurilor alocate.

Secțiunea II Angajamente

- (1) Comisia implementează cheltuielile prin ISPA în conformitate cu Reglementarea Financiară aplicabilă bugetului general al Comunității Europene,, pe baza Memorandumului de finanțare care va fi încheiat între Comisie și țara beneficiară.

Totuși, angajamentele bugetare anuale referitoare la asistența acordată măsurilor vor fi efectuate într-unul din următoarele două moduri:

- (a) angajamentele pentru măsurile finanțate prin ISPA care vor fi realizate pe parcursul a 2 ani sau mai mult trebuie, ca regulă generală și sub rezerva punctului (b), să fie efectuate în rate anuale.

Angajamentele pentru prima rată anuală vor fi făcute de către Comisie la semnarea Memorandumului de finanțare referitor la măsură.

Acest angajament nu va depăși totalul plății în avans, prevăzută la secțiunea III (2) de mai jos, și aló grantului pentru cheltuielile estimate pentru primul an indicat în planul de finanțare.

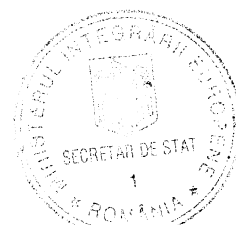
Angajamentele pentru ratele anuale următoare trebuie să se bazeze pe planul financiar inițial sau revizuit al măsurii. Acestea vor fi acordate, în principiu, la începutul fiecărui an financiar dar nu mai târziu de 1 aprilie al anului în discuție, cu condiția ca cheltuielile preconizate pentru anul viitor să le justifice și că progresul lucrărilor demonstrează că proiectul avansează satisfăcător către finalizare și sub rezerva disponibilității resurselor bugetare.

- (b) Pentru măsurile cu o durată mai mică de 2 ani și pentru care asistența Comunității nu de pășește 20 milioane Euro, un prim angajament de până 80 % din totalul asistenței acordate poate fi făcut când Comisia semnează Memorandumul de finanțare referitor la măsură.

Diferența va fi angajată în condițiile în care progresul lucrărilor demonstrează că proiectul înaintează satisfăcător către finalizare și sub rezerva disponibilității resurselor bugetare.

- (2) Cu excepția cazurilor deplin justificate, asistența angajată pentru o măsură la care lucrările fizice nu au început în intervalul de 2 ani de la data semnării de către Comisie a Memorandumului de finanțare referitor la măsură, va fi anulată.

În orice caz Comisia trebuie să informeze în timp util țara beneficiară și autoritatea desemnată atunci când există riscul unei anulări.

Secțiunea III Plăți

- (1) Plățile pot lua forma fie a unui avans, fie a unor plăți intermediare sau a diferenței finale.

Plățile intermediare și plata diferenței finale trebuie să se refere la cheltuieli certificate și plătite, care trebuie susținute de facturi primite sau documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

- (2) Plățile în avans

Ca o regulă generală, un avans de până la 20% din totalul asistenței acordată prin ISPA, așa cum a fost inițial decis, va fi plătit autorității desemnate așa cum este definită la punctul (9).

Avansul este, ca regulă generală, transferat în următoarele moduri:

- o primă tranșă de până la jumătate din valoarea avansului este plătită când țara beneficiară semnează Memorandumul de finanțare;
- diferența este plătită după semnarea primului contract, în mod normal primul contract de lucrări.

Abaterile de la această regulă generală trebuie aprobate printr-o decizie a Comisiei în Memorandumul de finanțare referitor la măsură.

Întregul avans sau părți din acesta trebuie returnate de către autoritatea desemnată, menționată în paragraful (2), dacă nici o cerere de plată nu a fost transmisă Comisiei în 12 luni de la data la care a fost plătit avansul. Valoarea avansului care trebuie returnat va fi stabilit de Comisie pe baza cheltuielilor eligibile efectiv plătite. Returnarea avansului nu duce la anularea asistenței acordată de către Comunitate.

- (3) Plățile întremediare

Plățile intermediare sunt efectuate de către Comisie către autoritatea desemnată la cererea acesteia, dacă măsura progresează satisfăcător către finalizare și vor fi făcute pentru a rambursa cheltuielile efectuate și certificate, sub rezerva următoarelor condiții:

- țara beneficiară a înaintat un raport care să descrie progresul măsurii din punct de vedere al indicatorilor fizici și financiari și conformitatea acesteia cu Memorandumul de finanțare, inclusiv, atunci când este cazul, orice condiții specifice atașate asistenței;
- s-au luat măsuri în sensul îndeplinirii observațiilor și recomandărilor autorităților de inspecție naționale și/sau comunitare;
- au fost indicate măsurile luate pentru corectarea oricăror probleme tehnice, financiare și legale care au apărut;
- a fost analizată orice îndepărtare de la planul financiar inițial;
- au fost descriși pașii urmați pentru publicitatea măsurii.

Țara beneficiară va fi informată de către Comisie dacă nu a îndeplinit una din condițiile stipulate mai sus.

Va fi folosit modelul standard furnizat de Comisie pentru solicitările de plată și pentru rapoartele de progres fizic și financiar.

- (4) Țările beneficiare trebuie să se asigure că solicitările de plată sunt înaintate Comisiei, ca regulă generală, de 3 ori pe an, până la 1 martie, 1 iulie și 1 noiembrie cel mai târziu.
- (5) Suma totală a plăților efectuate conform punctelor (2) și (3) nu trebuie să depășească 80 % din totalul asistenței acordate. Comisia poate crește acest procent până la 90 % în cazuri justificate.
- (6) Plata diferenței finale din asistența acordată de către Comunitate.
Plata diferenței finale din asistența acordată de către Comunitate, calculată pe baza cheltuielilor certificate și într-adevăr efectuate, va fi făcută dacă:
- măsura a fost realizată în conformitate cu obiectivele sale;
 - măsura a îndeplinit condițiile sale specifice, cum sunt menționate în Memorandumul de finanțare;
 - raportul final menționat în Secțiunea V a fost înaintat Comisiei;
 - autoritatea desemnată sau organismul menționat în paragraful 2 a înaintat către Comisie o cerere de plată, în termen de 6 luni de la data limită de finalizare a lucrării, pentru cheltuielile specificate în Memorandumul de finanțare;
 - țara beneficiară certifică Comisiei că informațiile furnizate în cererea de plată și în raport sunt corecte;
 - țara beneficiară a transmis Comisiei declarația menționată în Anexa III.4.C.
 - toate măsurile de informare și publicitate stabilite de Comisie în Anexa III.6 au fost implementate;
 - când managementul ajutorului acordat pentru o măsură este conferit Agențiilor de Implementare din țările beneficiare în sistem descentralizat, țările beneficiare furnizează Comisiei toate informațiile necesare pentru a verifica dacă regulile Comunității privind achizițiile publice au fost îndeplinite, în special cele care privesc publicarea anunțurilor de licitație și transmiterea Rapoartelor de evaluare a ofertelor și de adjudecare a contractului, și că au fost respectate toate condițiile specificate în Memorandumul de finanțare.
- (7) Dacă Raportul final menționat mai sus nu este transmis Comisiei în termen de 6 luni de la data finală de terminare a lucrărilor și de efectuare a plăților, așa cum este specificată în Memorandumul de finanțare, partea de asistență care reprezintă diferența finală pentru acea măsură va fi anulată.
- (8) Cererile pentru plățile intermediare și pentru plata finală prezentate de către țara beneficiară sunt însoțite de o declarație a Responsabilului Național cu Autorizarea care specifică numai plățile legate de cheltuielile susținute de facturile primite sau de alte documente contabile cu valoare probativă și care sunt conforme cu prevederile care guvernează eligibilitatea cheltuielilor pentru proiectele asistate prin ISPA, așa cum sunt specificate în Anexa III.2.

- (9) Toate plățile pentru ajutorul acordat de Comisie prin acest Memorandum de finanțare vor fi făcute către o entitate centrală, Fondul Național, desemnat de țara beneficiară să primească asemenea plăți. Ca regulă generală, plățile trebuie făcute de către Comisie într-un singur cont bancar desemnat de țara beneficiară, nu mai târziu de 2 luni de la primirea unei cereri valide și complete de plată. Fondul Național trebuie să transfere cât de repede posibil și în totalitate contribuția ISPA către organismele responsabile cu implementarea.
- (10) Fondul Național, condus de Responsabilul Național cu Autorizarea (RNA), va avea întreaga responsabilitate pentru managementul fondurilor în cadrul țării beneficiare. RNA va fi de asemenea responsabil pentru returnarea către Comisie a oricăror fonduri plătite în plus sau nejustificat.

Responsabilitățile Responsabilului Național cu Autorizarea sunt stabilite în Memorandumul de Înțelegere încheiat între Comisie și țările beneficiare.

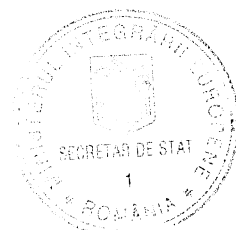
Secțiunea IV Folosirea Euro

- (1) Sumele din cererile de asistență, împreună cu planul financiar relevant, vor fi prezentate în Euro.
- (2) Sumele privind asistența și planurile financiare aprobate de Comisie vor fi exprimate în Euro.
- (3) Declarațiile de cheltuieli care justifică solicitările de plată corespunzătoare trebuie exprimate în Euro.

Rata de schimb care va fi folosită trebuie să fie rata financiară contabilă a Comisiei aplicabilă pentru luna în care declarația de cheltuieli a fost înregistrată în documentele contabile ale autorităților responsabile cu managementul financiar al proiectului. Rata lunară de schimb este fixată conform prevederilor menționate în Articolul 1 (2) al Regulamentului Comisiei (EURATOM, ECSC, EC) nr. 3418/93 care stabilește regulile detaliate de implementare a unor prevederi ale Regulamentului Financiar din 21 decembrie 1977. Rata de schimb este rata din penultima zi lucrătoare a lunii precedente pentru care ratele sunt stabilite. Comisia va informa autoritățile responsabile cu privire la această rată¹.

- (4) Plățile asistenței financiare acordate de către Comisie trebuie făcute în Euro către autoritatea desemnată de țara beneficiară în acest sens.

¹ <http://europa.eu.int/comm/dg19/infoeuro/fr/index.htm>

Secțiunea V

Raportul Final

Autoritatea sau organismul responsabil pentru măsură trebuie să transmită Comisiei un Raport Final în cel mult 6 luni de la finalizarea Măsurii. Raportul Final va conține următoarele:

- (a) o descriere a lucrărilor efectuate, însoțită de indicatori fizici, cuantificări ale cheltuielilor pe categorii de lucrări și măsurile luate cu privire la clauzele specifice conținute în decizia de acordare a grantului;
- (b) certificatul de conformitate a lucrărilor cu decizia de acordare a grantului;
- (c) o primă evaluare a gradului de îndeplinire a rezultatelor prevăzute, mai ales cu privire la:
 - data efectivă de implementare a măsurii;
 - o indicare a modului în care măsura va fi administrată după finalizare;
 - confirmarea, dacă este necesar, a previziunilor financiare, în special cele privind costurile de operare și veniturile așteptate;
 - confirmarea previziunilor socio-economice, în special costurile și beneficiile așteptate;
 - o indicare a acțiunilor luate pentru a asigura protecția mediului și costurile acestora inclusiv concordanța cu principiul “poluatorul plătește”;
 - data la care măsura asistată devine operațională.
- (d) informații referitoare la acțiunile de publicitate.

Secțiunea VI

Amendamente la Memorandumul de finanțare

- (1) Dacă cheltuiala publică sau echivalentă într-adevăr efectuată diferă de cheltuiala planificată inițial, asistența acordată de Comunitate va fi modificată luându-se în calcul aceasta dar nu trebuie să depășească suma maximă stabilită în Memorandumul de finanțare.

O schimbare a ratei asistenței Comunității față de rata acordată inițial sau față de grantul maxim va necesita o modificare a Memorandumului de finanțare conform procedurilor descrise în paragraful (3).

- (2) Dacă atunci când planul financiar al unui proiect este amendat, angajamentele și/sau plățile Comunității depășesc deja sumele menționate în planul financiar amendat, Comisia va opera ajustările necesare ținând cont de suma supra-angajată sau supra-plătită, când autorizează prima operație financiară (angajare sau plată) după acel amendament.

- (3) Orice amendament la Memorandumul de finanțare se va face în conformitate cu următoarele proceduri:
- (a) amendamentele care impun o modificare substanțială a obiectivelor sau caracteristicilor proiectului sau o schimbare substanțială în planul financiar sau în programul cheltuielilor, trebuie făcute printr-un Memorandum de finanțare, ca răspuns la solicitarea țării beneficiare sau la inițiativa Comisiei după consultarea cu țara beneficiară. Definiția modificării “substanțiale” este dată în prevederile referitoare la eligibilitatea cheltuielilor.
 - (b) în cazul unor altor amendamente, țara beneficiară va trimite Comisiei o propunere în acest sens. Comisia trebuie să facă observațiile necesare sau să transmită acordul în cel mult 20 de zile lucrătoare de la primirea propunerii. Amendamentul va fi adoptat după ce Comisia și-a dat acordul. Comitetul de Management ISPA va fi informat despre aceste amendamente.
 - (c) orice schimbare în cheltuiala anuală, mai mică de 25 % din totalul cheltuielilor planificate pentru proiect nu va fi considerată o modificare substanțială a planului financiar și a programului de cheltuieli.

Secțiunea VII

Managementul și Controlul financiar

- (1) Țările beneficiare trebuie să:
- (a) stabilească începând cu 1 ianuarie 2000, dar în orice caz nu mai târziu de 1 ianuarie 2002, sistemele de management și control care asigură:
 - Implementare adecvată a asistenței acordate prin acest memorandum de finanțare, în conformitate cu principiile unui management financiar solid,
 - Separarea funcțiilor de control și management,
 - Că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei sunt corecte și provin dintr-un sistem contabil bazat pe documente justificative care sunt disponibile pentru verificare;
 - (b) să verifice regulat că măsurile finanțate de Comisie au fost rezolvate corespunzător;
 - (c) să prevină neregulile și să ia măsuri împotriva acestora;
 - (d) recupereze costurile pierdute ca rezultat al neglijenței.
- (2) Un audit financiar corespunzător, intern și extern, va fi îndeplinit, în conformitate cu standardele de audit internaționale acceptate, de către autoritățile naționale competente de control financiar, care trebuie să fie independente pentru a-și putea desfășura funcția. În fiecare an un plan de audit și un rezumat al concluziilor auditului efectuat trebuie transmise Comisiei. Rapoartele de audit vor fi puse la dispoziția Comisiei.
- (3) Fără a prejudicia verificările efectuate de țările beneficiare, serviciile Comisiei și Curtea Auditorilor pot, prin propriul lor personal sau prin reprezentanți autorizați corespunzător, să efectueze pe teren audituri tehnice și financiare, inclusiv verificări prin sondaj și audituri finale.

- (4) Țara beneficiară trebuie să se asigure că atunci când personalul Comisiei sau reprezentanții ei corespunzător autorizați și/sau Curtea Auditorilor efectuează verificări, aceste persoane au dreptul să inspecteze pe loc toate documentațiile relevante și care au legătură cu elementele finanțate prin memorandumul de finanțare. Țările beneficiare trebuie să sprijine serviciile Comisiei și Curtea Auditorilor să își efectueze auditurile referitoare la utilizarea fondurilor alocate prin ISPA. Prevederile Anexei III.5 vor fi aplicabile de Comisie.
- (5) Prevederile detaliate din controlul și managementul financiar sunt în Anexa III.4.

Secțiunea VIII

Monitorizarea

Țările beneficiare și Comisia trebuie vor asigura implementarea și monitorizarea în conformitate cu următoarele prevederi:

- (1) înființarea Comitetelor de Monitorizare trebuie să aibă loc în urma unei înțelegeri între țările beneficiare implicate și Comisie. Autoritățile și organismele desemnate de țara beneficiară, Comisie și, unde este cazul, BEI și/sau alte instituții cofinanțatoare, vor fi reprezentate în aceste Comitete. Vor fi de asemenea reprezentate în asemenea Comitete și autoritățile regionale sau locale și societățile private, în cazul în care acestea au competența necesară pentru executarea unui proiect și dacă sunt direct implicate în acest proiect.
- (2) Monitorizarea va fi făcută pe baza unor proceduri de raportare convenite în comun, verificare prin sondaj și, dacă este necesar, prin înființarea unor comitete ad hoc. Indicatorii se vor referi la caracterul specific al proiectului și la obiectivele acestuia. Aceștia vor fi stabiliți în așa fel încât să arate stadiul atins în executarea măsurii în relație cu planul și obiectivele propuse inițial, și progresul realizat în domeniul managementului și în alte probleme legate de acesta.
- (3) (a) Pentru fiecare măsură, Coordonatorul Național ISPA trebuie să înainteze Comisiei Rapoarte de Progres în ultimele de 3 luni până la sfârșitul fiecărui an intreg de implementare.
- (b) Pentru întâlnirile Comitetelor de Monitorizare, Coordonatorul Național ISPA trebuie să înainteze Rapoarte de progres conform modelului standard furnizat de Comisie. Raportul trebuie să intre în posesia Comisiei cu 15 zile lucrătoare înaintea întâlnirii programate.
- (4) Pe baza rezultatelor monitorizării și ținând cont de comentariile Comitetului de Monitorizare, Comisia va ajusta sumele și condițiile de acordare a asistenței aprobate inițial, ca și planul financiar prevăzut, dacă este necesar, la propunerea țărilor beneficiare.

Comisia va întocmi aranjamentele corespunzătoare pentru aceste modificări, în funcție de natura și importanța lor.

Secțiunea IX

Transparența în adjudecarea contractelor

(1) Procedura care trebuie urmată pentru acordarea contractelor de lucrări, achiziții sau servicii, va respecta principiile cheie stabilite în Titlul IX al Regulamentului Financiar aplicabil bugetului general al Uniunii Europene.

(2) (a) Participarea la procedurile de licitație trebuie să fie deschisă și pe baze egale pentru toate persoanele fizice sau juridice pentru care este aplicabil Tratatul și tuturor persoanelor fizice sau juridice din țările beneficiare ISPA;

Prin urmare se va cere ofertanților să își declare naționalitatea și să prezinte în sprijinul acestora probe normal acceptate de propria legislație.

(b) În cazurile justificate corespunzător cum ar fi cofinanțarea de la IFI și după o examinare făcută din timp de Comitetul de Management ISPA, Comisia poate permite naționalilor unor terțe țări să participe la licitația pentru contracte.

(3) (a) Țările beneficiare vor lua toate măsurile necesare pentru a asigura o participare cât mai mare posibilă. Pentru aceasta și când este cerută de valoarea contractelor, ele trebuie să asigure publicarea în avans a invitației de participare la licitație, în Jurnalul Oficial al Comunității Europene și în Monitorul Oficial din țările beneficiare.

(b) Se vor elimina de asemenea orice practici discriminatorii și specificații tehnice care pot să limiteze participarea pe baze egale a tuturor persoanelor fizice sau juridice din Țările Membre sau din țările beneficiare.

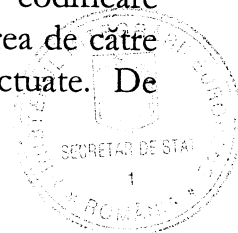
(c) În plus, informația trebuie lansată pe Internet într-o formă transparentă.

(4) Procedurile detaliate privind licitațiile și contractele sunt stabilite în Sistemul Descentralizat de Implementare (DIS), manual înființat pentru programul Phare.

Secțiunea X

Transparența în contabilitate și în rapoartele proiectelor

Țara beneficiară trebuie să se asigure că, pentru măsura la care se referă Memorandumul de finanțare, toate organismele publice sau private implicate în managementul și implementarea operațiilor au fie un sistem separat de contabilitate fie o codificare contabilă adecvată a tuturor tranzacțiilor implicate, ceea ce va facilita verificarea de către Comisie și de către autoritățile naționale de control, a cheltuielilor efectuate. De

asemenea, trebuie să se asigure că toate cheltuielile sunt corect atribuite proiectului în cauză.

Autoritățile responsabile vor asigura disponibilitatea tuturor documentelor justificative cu privire la cheltuielile pentru fiecare proiect pe o perioadă de 5 ani efectuarea ultimei plăți pentru proiectul respectiv.

Secțiunea XI

Evaluarea ex-post

Prin evaluarea ex-post se va analiza utilizarea resurselor cât și randamentul și eficiența asistenței și a impactului său, ca și factorii ce contribuie la succesul sau eșecul implementării măsurilor și a realizărilor și rezultatelor.

După finalizarea măsurilor, Comisia și țările beneficiare vor evalua apoi modul în care acestea au fost îndeplinite, inclusiv randamentul și eficiența utilizării resurselor. Evaluarea va cuprinde și impactul real al implementării lor pentru a stabili dacă obiectivele inițiale au fost atinse. Printre altele, această evaluare se va referi și la contribuția măsurilor la implementarea politicilor Comunității în domeniul mediului sau contribuția acestora la politicile privind rețeaua Trans – Europeană extinsă și transportul în comun. De asemenea, ele vor evalua și impactul măsurilor asupra mediului.

**Prevederi care guvernează eligibilitatea cheltuielilor
pentru măsurile asistate prin ISPA**

**Secțiunea I
Domeniul cheltuielilor**

ISPA acordă asistență pentru următoarele măsuri:

- (1) Proiecte de mediu care dau posibilitatea țărilor beneficiare să se alinieze la cerințele legilor Comunității privind protecția mediului și cu obiectivele Parteneriatului de Preaderare;
- (2) Proiectele de infrastructură în transport, care promovează o mobilitate susținută și, în particular, cele care constituie proiecte de interes comun în baza criteriilor Deciziei Nr. 1692/96/EC² și acelea care permit țărilor beneficiare să se conformeze obiectivelor Parteneriatului de Preaderare; acesta include interconectarea și interoperabilitatea rețelelor naționale ca și Rețelele Trans-Europene împreună cu accesul la aceste rețele;
- (3) Studii preliminare, evaluări și măsuri de asistență tehnică inclusiv acțiunile de informare și publicitate legate de proiectele eligibile. Acestea include asistență tehnică și administrativă în beneficiul mutual al Comisiei și al țărilor beneficiare, care nu cad în mod normal în sarcina administrației publice naționale, acoperind identificarea, pregătirea, managementul, monitorizarea, auditul și supervizarea proiectelor.

Regulile specificate în Secțiunile de la II la XII de mai jos referitoare la proiectele listate la punctele 1 și 2 de mai sus sunt totuși aplicate prin analogie și deciziilor pentru proiectele listate la punctul 3.

**Secțiunea II
Definiții și concepte de bază**

1. Conceptul de proiect, etape ale proiectului și grupurile de proiecte

În scopul prevăzut de acest document, se vor aplica următoarele definiții:

- (a) un “proiect” reprezintă o serie de lucrări indivizibile economic în scopul atingerii unei funcții tehnice precise și cu un scop clar identificat.

² Decizia Nr. 1692/96/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 1996 privind directivele Comunității pentru dezvoltarea rețelei de Transport Trans-European

(b) o “etapă independentă tehnic și financiar” reprezintă o etapă care poate fi identificată ca operațională în întregul său.
O etapă poate acoperi de asemenea studiile preliminare, de fezabilitate sau tehnice necesare pentru îndeplinirea unui proiect.

(c) pot fi grupate proiectele care îndeplinesc următoarele condiții:

- trebuie să fie localizate în același curs de apă sau arie de captare sau să fie situate de-a lungul aceluiași coridor de transport;
- trebuie cuprinse în același plan global privind cursul de apă sau aria de captare sau coridorul, în scopuri bine identificate;
- trebuie supervizate de un organism responsabil pentru coordonarea și monitorizarea grupului de proiecte în cazurile în care proiectele sunt derulate de autorități competente diferite.

2. “Organismul responsabil cu implementarea”

(a) pentru proiectele finanțate prin ISPA “organismul responsabil cu implementarea” este organismul responsabil cu licitațiile și contractările. Acest organism este specificat în Anexa I, punctul 3, a Memorandumului de finanțare .

Ca o consecință, orice schimbare a “organismului responsabil cu implementarea” unui proiect trebuie să fie aprobată de către Comisie printr-un Memorandum de finanțare.

(b) În mod normal prin acest organism se înțelege beneficiarul final al asistenței acordată prin ISPA. Numai acest organism efectuează cheltuieli eligibile.

(c) Totuși, acest organism poate delega implementarea altui organism care poate de asemenea sa efectueze cheltuieli eligibile. În asemenea cazuri, Comisia trebuie informată de tipul delegărilor propuse și trebuie să primescă o copie a documentelor relevante.

3. Conceptul de “administrație publică”

Administrația publică poate cuprinde următoarele trei niveluri de guvernământ :

- Organisme de guvernământ centrale (nivel național);
- Organisme de guvernământ regionale;
- Organisme de guvernământ locale.

În plus, acest concept poate include și organismele a căror activitate poate intra într-un cadru legal sau administrativ în virtutea faptului că sunt privite ca echivalentul unor organisme publice.

4. Implementarea și perioada de implementare a unui proiect

- (a) implementarea unui proiect cuprinde toate etapele de la planificarea preliminară (incluzând studiul variantelor) până la finalizarea proiectului aprobat și la măsurile de publicitate pentru un proiect asistat;
- (b) Memorandumul de finanțare se poate aplica uneia sau mai multor etape mai sus menționate;
- (c) perioada de implementare a proiectului reprezintă, ca regulă generală, perioada necesară pentru finalizarea etapelor sus-menționate până la momentul de timp la care proiectul devine complet operațional și la care obiectul fizic descris în Memorandumul de finanțare a fost finalizat/definitivat.

5. Evidenta documentelor și transparența

Orice cheltuială declarată Comisiei trebuie să se bazeze pe înțelegeri legale obligatorii și/sau pe documente. Este imperativă existența unei evidențe documentare corespunzătoare.

În scopul maximizării transparenței și pentru a permite controlul Comisiei și/sau al autorității naționale competente de control financiar asupra cheltuielilor, fiecare țară beneficiară trebuie să se asigure că orice organism implicat în managementul și implementarea proiectelor a stabilit o evidență contabilă separată privitoare la proiectul descris în Memorandumul de finanțare.

6. Cheltuieli

Cheltuielile trebuie raportate la plățile certificate și efectiv făcute de către organismul responsabil cu implementarea, susținute de facturi plătite sau documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

Documentul contabil cu valoare probativă echivalentă reprezintă orice document transmis de către autoritatea definită la punctul 2 al acestei Secțiuni pentru a demonstra că intrările contabile oferă o imagine adevărată și corectă a tranzacțiilor reale implicate, în concordanță cu practicile contabile standard. Este necesară o aprobare prealabilă a Comisiei când se folosesc documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

Secțiunea III Principalele categorii de cheltuieli eligibile

Ca regulă generală cheltuielile legate de:

- studiile de fezabilitate;
- planificare și proiectare, inclusiv studiul de impact asupra mediului;
- pregătirea terenului;
- construcții;

- utilaje și instalații implicate permanent în proiect;
- testare și instruire;
- managementul proiectului;
- măsuri compensatorii și de reducere a impactului asupra mediului;
- alte tipuri de cheltuieli specificate în Memorandumul de finanțare;
- măsuri luate ca urmare a prevederilor Anexei III.6 privind informarea și publicitatea.

sunt subiecte eligibile pentru competențele prezentate mai jos.

Secțiunea IV

Studii de fezabilitate, planificarea și proiectarea proiectului

1. Cheltuieli legate de studiile de fezabilitate, planificarea și proiectarea proiectelor

- (a) Cheltuielile legate de studiile de fezabilitate, planificare incluzând studiile privind impactul asupra mediului, expertize legate de proiect și proiectarea proiectelor sunt, ca regulă generală, eligibile, cu condiția ca aceste cheltuieli să fie direct legate de unul sau mai multe proiecte și aprobate în mod special printr-un Memorandumul de finanțare;
- (b) În acele cazuri, când mai multe proiecte se derulează printr-același contract sau când autoritatea responsabilă cu implementarea exercită funcțiile de mai sus pe cont propriu, acestea trebuie contabilizate printr-un sistem contabil separat și transparent al proiectului, bazat pe documente contabile sau pe documente cu valori probative echivalente (de exemplu cu ajutorul sistemul de alocare a timpului).

2. Implicarea administrației publice

În acele cazuri în care funcționarii din administrația publică sunt implicați în activitățile menționate la punctul 1(a) al acestei Secțiuni, cheltuielile pot fi acceptate ca eligibile de către Comisie, în cazuri clar justificate și în concordanță cu următoarele criterii:

- funcționarul a renunțat temporar la statutul său de funcționar în administrația publică;
- cheltuielile trebuie să aibă la bază un contract privind unul sau mai multe proiecte specificate; în cazul în care un contract se referă la mai multe proiecte, costurile trebuie să fie alocate într-un mod transparent (de exemplu cu ajutorul programărilor în timp);
- cheltuielile trebuie să fie direct legate cu unul sau mai multe proiecte individuale avute în vedere;
- contractul trebuie să fie limitat în timp și nu trebuie să depășească data limită stabilită pentru finalizarea proiectului;
- sarcinile care trebuie îndeplinite pentru acel contract nu trebuie să acopere atribuții administrative generale, ca cele specificate în Secțiunea VIII, punctul 1;
- dispozițiile nu trebuie să fie folosite pentru a ocoli procedurile de achiziții publice ale Comunității.

Secțiunea V

Pregătirea terenului și construcțiile

- a) În acele cazuri în care autoritatea responsabilă cu implementarea execută pregătirea terenului și lucrările de construcție sau părți din acestea, pe cont propriu, costurile trebuie contabilizate printr-un sistem contabil separat și transparent al proiectului bazat pe documente contabile sau pe documente cu valoare probativă echivalentă.

În cazul în care sunt implicați funcționari ai administrației publice, se aplică prevederile specificate în Secțiunea IV, punctul 2.

- b) Costurile eligibile trebuie să includă doar costurile reale apărute după datele specificate în Secțiunea X, punctul 1 și legate direct de proiect. Costurile eligibile pot include toate sau numai unele din următoarele categorii:

- costuri privind munca (salarii brute și nete)
- cheltuieli pentru utilizarea durabilă a echipamentelor pe perioada construcțiilor;
- costuri de producție folosite pentru implementarea proiectului;
- costuri de funcționare și alte categorii de cheltuieli, dacă sunt în mod specific justificate; acestea trebuie alocate în mod echitabil, în concordanță cu standardele contabile general recunoscute;
- cheltuielile de funcționare impuse nu sunt eligibile în cazul în care autoritatea menționată la punctul (a) de mai sus este inclusă în administrația publică.

- c) Ca regulă generală costurile trebuie să fie evaluate la pretul pieței.

Secțiunea VI

Achiziții, închirieri de echipamente și active necorporale (licențe, software etc.)

1. Echipamentul durabil care este parte a cheltuielilor de capital din cadrul proiectului

- a) Cheltuielile privind achizițiile sau producția de utilaje și echipamente care vor fi permanent instalate și fixate în proiect sunt eligibile dacă acestea sunt prinse în inventarul echipamentului durabil de către autoritatea specificată la Secțiunea II (2) și sunt considerate ca și cheltuieli de capital, în concordanță cu convențiile standard de contabilitate;
- b) Fără a prejudicia Secțiunea IX (3), închirierea acestor echipamente este considerată ca parte a costurilor de operare și este neeligibilă.

2. Achizițiile de active acorporale

Achizițiile și utilizarea activelor acorporale, ca de exemplu patentele, sunt eligibile dacă sunt necesare pentru implementarea proiectului.

3. Echipamente utilizate pentru implementarea proiectului

- (a) În cazul în care autoritatea responsabilă cu implementarea execută pregătirea terenului și lucrările de construcție, sau o parte din acestea, pe cont propriu, cheltuielile privind achizițiile sau producția echipamentelor care sunt angajate pe perioada fazei de implementare a proiectului, nu sunt eligibile.
- (b) Echipamentele durabile, care sunt în mod expres achiziționate sau produse pentru implementarea proiectului, pot fi considerate eligibile dacă acestea sunt fără valoare economică ori distruse după folosință și dacă sunt specificate în Memorandumul de finanțare.

4. Echipamentele durabile utilizate de administrația publică

- (a) Cheltuielile privind achiziția sau închirierea de echipamente durabile utilizate de administrația publică nu sunt eligibile.
- (b) Fără a prejudicia Secțiunea VIII (2) sau (3), cheltuielile privind echipamentul sau cele necesare pentru închirierea acestuia, utilizat de administrația publică ca urmare a sarcinilor privind monitorizarea și supervizarea, pot fi eligibile numai cu acordul Comisiei.

Secțiunea VII

Achiziționarea terenului și taxa pe valoarea adăugată

Achiziționarea terenului și taxa pe valoarea adăugată (TVA) nu sunt eligibile.

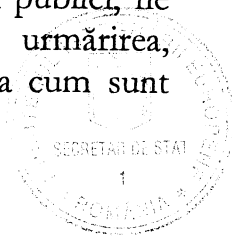
Secțiunea VIII

Cheltuieli administrative

1. Principii generale

Ca regulă generală, cheltuielile administrației publice, inclusiv salariile funcționarilor de la nivel național, regional și local nu sunt eligibile pentru asistență (inclusiv asistență tehnică), cu excepția cheltuielilor clar fundamentate provenite din obligațiile ce revin pentru realizarea controalelor financiare, monitorizării financiare și fizice, evaluării și prevenirii neregulilor și cheltuielile care intră sub incidența obligațiilor de recuperare a sumelor pierdute.

Cu excepția Fondului Național, costurile care includ salariile legate de angajarea temporară, la inițiativa Comisiei, a personalului temporar, fie funcționari publici, fie proveniți din sectorul privat pentru lucrări privind managementul, urmărirea, evaluarea și controlul sunt eligibile prin măsuri de asistență tehnică așa cum sunt definite în Secțiunea I (3).

Echipamentului pentru monitorizare poate fi eligibil dacă este permis în mod specific printr-o măsură de asistență tehnică menționată în Memorandumul de finanțare.

2. Comitetul de organizare și monitorizare

- a) Fără a prejudicia punctul 1 de mai sus, cheltuielile apărute în organizarea procesului de monitorizare sunt eligibile prin prezentarea unor documente justificative;
- b) Ca regulă generală, costurile permise includ una sau mai multe dintre următoarele categorii:
 - servicii de traducere;
 - închirierea de săli de conferință și aranjamentele auxiliare;
 - închirierea de echipamente audio-video și alte echipamente electronice necesare;
 - procurarea documentației și facilităților aferente;
 - taxe pentru participarea experților;
 - cheltuieli pentru călătorii.
- c) Salariile și alocațiile pentru funcționarii din administrația publică intervenite în acest context nu sunt eligibile.

3. Întâlniri la cererea Comisiei

Regulile prevăzute la punctul 2 de mai sus pot fi aplicate prin analogie la organizarea de întâlniri ad-hoc la cererea Comisiei.

Secțiunea IX Alte tipuri de cheltuieli

1. Managementul și supervizarea proiectului

Cheltuielile referitoare la managementul și supervizarea proiectului sunt, ca regulă generală, eligibile. Sunt aplicate prevederile specificate în Secțiunea IV (1) și (2).

2. Costuri financiare

Orice tip de costuri financiare legate de realizarea proiectului nu sunt eligibile; aceasta privesc în particular dobânzile pentru finanțarea intermediară, comisioane bancare, comisioane de garanție, etc.

Garanțiile bancare legate de împrumuturile bancare folosite pentru finanțarea proiectului pot fi eligibile cu acordul Comisiei.

3. Tehnici financiare care nu implică un transfer imediat al activelor proprii

Fără a prejudicia punctul 2, tehnicile financiare, care nu necesită implicarea imediată a transferului activelor proprii pot fi considerate eligibile, dacă sunt justificate și aprobate în Memorandumul de finanțare.

Țările beneficiare trebuie să demonstreze, printr-o analiză a riscurilor, că tehnicile folosite sunt mai avantajoase din punct de vedere economic decât achiziționarea directă a unor bunuri.

4. Cheltuieli de operare, costuri curente ale proiectelor asistate

- a) Orice tip de costuri de operare apărute după finalizarea proiectului nu sunt eligibile;
- b) Ca excepție la punctul (a) mai sus menționat, cheltuielile pentru pregătirea personalului pentru operare și testarea proiectului și a echipamentelor pot fi luate în considerare ca și cheltuieli eligibile pentru o anumită perioadă, definită în Memorandumul de finanțare.
- c) Principiile definite la punctele a) și b) menționate mai sus sunt valabile de asemenea pentru o componentă individuală completă a unui proiect sau a unui grup de proiecte, chiar și în cazul în care întregul proiect nu a fost încă finalizat.

5. Măsurile de publicitate și informare

Cheltuielile pentru măsurile luate în conformitate cu prevederile Anexei III.6 privind informarea și publicitatea sunt eligibile.

Secțiunea X **Perioada de eligibilitate**

1. Limita inițială de timp privind eligibilitatea

Limita inițială de timp privind eligibilitatea este evaluată diferențiat în conformitate cu următoarele situații:

- a) Când selecția proiectului, licitația și contractarea de către țările beneficiare face obiectul aprobării ex-ante a Comisiei³, cheltuielile sunt eligibile pentru asistență de la data la care Memorandumul de finanțare al proiectului este semnat de Comisie.

În caz excepțional, când finanțarea proiectului este realizată printr-o combinație fie de la BEI fie de la alta instituție finanțatoare și grantul ISPA, cheltuielile sunt eligibile

³ Vezi Articolul 12.(1), Regulamentul Consiliului (EC) nr. 1266/99 din 21 iunie 1999

pentru asistență de la data încheierii acordului cu BEI sau cu altă instituție finanțatoare, pentru fiecare proiect în parte. Ca regulă generală, această dată nu trebuie să fie mai devreme de 6 luni de la data menționată la primul subparagraf. Sunt obligatoriu necesare următoarele condiții:

- Lucrările și contractele pentru care se aplică prevederile trebuie să fie identificate în Memorandumul de finanțare;
- BEI sau altă instituție finanțatoare certifică respectarea prevederilor Articolelor 108 (2), 109 (2) și (3), 114 (1), 115, 117 și 118 ale Regulamentului Financiar aplicabil bugetului general al Comisiei Europene.

În cazurile de mai sus, ca regulă generală, Comisia dispune aplicarea, după examinarea de către Comitetul de Management ISPA, a prevederilor Articolului 114 (2) din Regulamentul Financiar aplicabil bugetului general al Comisiei Europene.

- b) După decizia Comisiei de a acorda sprijin agențiilor de implementare ale țărilor candidate pe baze descentralizate⁴, cheltuielile sunt eligibile pentru asistență de la data la care aplicația ajunge la Comisie (serviciul ISPA) cu condiția ca aplicația să poată fi considerată completă.

Plățile făcute înainte de data specificată la punctele a) și b) de mai sus sunt neeligibile.

2. Modificări ale proiectelor

- a) Orice modificare a unui proiect aprobat, care este egală sau mai mare de 5 milioane Euro ori de 20% din costul total al acestuia, oricare ar fi mai mic, trebuie considerată o modificare substanțială a proiectului. Modificările majore ale obiectelor fizice ale proiectelor care schimbă natura acestuia sunt de asemenea tratate ca fiind "substanțiale".
Regulile stabilite la paragraful 1, se aplică și pentru eligibilitatea cheltuielilor privind modificările de mai sus.
- b) Pentru orice altă modificare a proiectului, cheltuielile privind noi elemente fizice suplimentare sau extinse sunt eligibile din momentul în care cererea de modificare este primită de Comisie (serviciul ISPA).
- c) Cererea pentru modificări și informațiile relevante atașate la aceasta pot fi prezentate Comitetului de Monitorizare. Înregistrarea cererii și a materialelor depuse trebuie să fie făcută în minuta întâlnirii.

3. Timpul limită final privind eligibilitatea

- a) Data finală a eligibilității este specificată, ca regulă generală, în Articolul 4, paragraful 3 al Memorandumului de finanțare.

⁴ Vezi Articolul 12.(2), Regulamentul Consiliului (EC) nr. 1266/99 din 21 iunie 1999

- b) Data finală depinde de plățile făcute de către autoritatea responsabilă cu implementarea.
- c) Data finală a eligibilității este prevăzută în Memorandumul de finanțare respectiv. După ce aceasta dată a expirat, beneficiarul dispune de o perioadă de șase luni pentru a supune Comisiei solicitarea de plată finală împreună cu raportul final și o notificare, așa cum este prevăzut în Secțiunea III (6) a Anexei III.1 și în Apendicele B al Anexei III.4 a Memorandumului de finanțare.
- d) Comisia nu poate extinde această perioadă de șase luni.

Secțiunea XI

Solicitările de plată

Solicitările de plată prezentate Comisiei de către țările beneficiare au la bază facturile deja plătite, așa cum sunt definite în Secțiunea II punctul 6.

În cazul lucrărilor angajate de către un concesionar sau un organism echivalent, autoritatea guvernamentală responsabilă trebuie să certifice corectitudinea cheltuielilor. Solicitățile de plată trebuie să fie înregistrate și certificate de către Responsabilul Național cu Autorizarea. Solicitățile sunt apoi înaintate Comisiei prin intermediul Delegației Comisiei.

Secțiunea XII

Alte elemente specificate în detaliu

- (1) Orice întrebări apărute, care nu sunt explicit specificate în principiile referitoare la eligibilitatea cheltuielilor în cadrul proiectelor finanțate prin ISPA, trebuie discutate cu Comisia. Comisia se va strădui să răspundă întrebărilor în mod deschis, în spiritul înscris în aceste principii și cu referire la principiile stabilite pentru Fondurile de Coeziune.
- (2) În cazul conflictelor între aceste principii și regulile naționale de eligibilitate, principiile prezentate mai sus trebuie să primeze.

Model pentru solicitările de plată și raportare privind
progresele financiare și fizice

INSTRUMENT STRUCTURAL PENTRU POLITICI DE PREADERARE – ISPA

SOLICITARE DE PLATĂ

A. TIPUL PLĂȚII

Plăți peste 80% ☐	Plăți intermediare ☐
	Plăți ale balanței finale ☐

B. FONDUL NAȚIONAL / IDENTIFICAREA CONTULUI

Nume:
Adresă:
Contact:
Telefon: Fax:
E-mail:
Numele băncii:
Adresa băncii:
Cod poștal: Oraș:
Numărul contului: Codul scurt:

C. MĂSURI

Titlul Măsurii:
Codul Măsurii ISPA: Codul național de referință:
Nr. Memorandumului de finanțare curent:
Data:

D. AUTORITATEA RESPONSABILĂ CU IMPLEMENTAREA

Nume:
Adresă:
Cod poștal Oraș:
Nume de contact:
Telefon:
E-mail:

E. CHELTUIELI INTERVENITE ȘI PLĂȚI ISPA

- a) cheltuieli eligibile confirmate la data:
 b) în această solicitare de plată:
 c) = a)+b) cheltuieli cumulative la data:
 d) plăți cerute de această aplicație:
 e) = d)/b) % din cheltuielile confirmate:
 Totalul plăților ISPA primite de către Fondul Național (NF)
 până la data:

F. CHELTUIELILE ELIGIBILE CURENTE PE CATEGORII Moneda: Euro

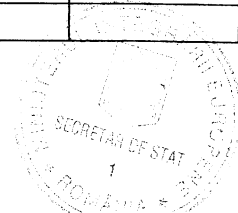
Categorii de cheltuieli *	Cheltuieli în Memorandumul de finanțare curent	Cheltuieli confirmate anterior	Cheltuieli confirmate în această solicitare de plată până la data:	Totalul cheltuielilor confirmate	Rata de execuție financiară
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)	(5)=(4)/(1)
Taxe de proiectare					
Pregătirea terenului					
Principalele lucrări					
Utilaje și echipamente					
Asistență tehnică					
Supervizare					
Alte					
Total					

* Așa cum se arată în tabelul 9.1. al formularului aplicației pentru asistență sau așa cum specifică modificările acestuia.

O lista suplimentară la contract poate fi potrivită.

G. INDICATORII FIZICI AI EXECUȚIEI

Tipul lucrării *	Indicatori fizici *		Execuția fizică până la data plăților anterioare	Până la (data)	Până la (data)	Rata execuției fizice %
	Unitatea	Cantitate		Execuția fizică referitoare la această solicitare de plată	Execuția fizică referitoare la solicitarea totală înaintată	

* Așa cum este arătat în tabelul 15.1 al formularului aplicației pentru asistență sau așa cum specifică modificările acestuia

O lista suplimentară la contract poate fi potrivită.

H. SCURTĂ DESCRIERE A LUCRĂRILOR EFECTUATE

I. CONDIȚII SPECIFICE PRIVITOARE LA MĂSURILE ARTICOLULUI 8 AL MEMORANDUMULUI DE FINANȚARE (M.F.)

Referitor la condiții specifice, dacă acestea există, și modul în care acestea au fost îndeplinite

J. OBSERVAȚII ȘI RECOMANDĂRI ALE AUTORITĂȚILOR DE INSPECȚIE NAȚIONALE SAU COMUNITARE (Anexa III.1a M.F.)

Precizați câteva observații și recomandări sumare dacă există (cu referiri complete la sursa acestora), și modul în care acestea au fost îndeplinite.

K. PROBLEME TEHNICE, FINANCIARE ȘI LEGISLATIVE (Anexa III.1 a M.F.)

Referitor la orice probleme care pot apărea în implementarea măsurilor, incluzând devieri de la planul financiar original și explicații cu privire la acțiunile întreprinse pentru corectare.

L. MĂSURI ADOPTATE ÎN SCOPUL INFORMĂRII CU PRIVIRE LA ASISTENȚA OFERITĂ DE COMUNITATE

Panouri ridicate la locul execuției? Da ☐ Nu ☐

Mijloacele folosite pentru informarea publicului asupra măsurilor în cauză:

Presa ☐ Televiziune ☐ Radio ☐

Alte mijloace audio-vizuale ☐

Tipul documentației scrise, disponibile pentru public

M. CONFIRMAREA RESPONSABILULUI NAȚIONAL CU AUTORIZAREA

Declar că cheltuielile eligibile confirmate, se referă la articolele deja plătite și la investițiile aprobate, care nu corespunde cu schimbări ale măsurilor ori lucrări în afara măsurilor descrise, și că evidențele documentare originale această plată, indicată în liste suplimentare, au fost păstrate de aceasta entitate sau de autoritatea de implementare, ștampilată corect și disponibile pentru consultare în scopul verificării.

Data:

Semnatura și autentificarea

ANEXA LA SOLICITAREA DE PLATĂ

FACTURI

Codul ISPA:

Codul național:

Data:

Furnizor și Contract	Factura nr.	Data	Chitanța nr.	Data	Valoare	Observații
Total						

* copii ștampilate corect ale evidențelor contabile referitoare la cheltuielile trebuie anexate la copia solicitării de plată transmisă Responsabilului Național cu Autorizarea

VERIFICĂRI ȘI CONTROALE EFECTUATE (ANEXA III.1 la M.F.)

Controlul fizic al lucrărilor	Data: Concluzii:	Instituția responsabilă:
	Data: Concluzii:	Instituția responsabilă:
	Data: Concluzii:	Instituția responsabilă:
Controlul financiar:	Data: Concluzii:	Instituția responsabilă:
	Data: Concluzii:	Instituția responsabilă:
	Data: Concluzii:	Instituția responsabilă:

Model pentru formularul ce va fi înaintat Comitetului de Monitorizare

FORMULAR DE MONITORIZARE ISPA

A. IDENTIFICAREA MĂSURII

Numele Măsurii:

Autoritatea responsabilă cu implementarea:

Codul ISPA al Măsurii:

Memorandum de Finanțare nr.:

Data:

Procentul sprijinului ISPA:

B. EXECUȚIA FINANCIARĂ PLANUL DE PLĂȚI

Anul	Total costuri eligibile		Plăți efectuate		Cheltuieli viitoare		Total cheltuieli		Diferențe/ cost total % (9)=((7)-(2)) / total (2)
	Estimarea acceptată inițial (1)	Estimarea acceptată în prezent (2)	(până în prezent) (3)	% (3)/(2) (4)	(de la data) (5)	(%) (5)/(2) (6)	(7)=(3)+(5) (7)	(%) (7) / (2) (8)	(9)
2000									
2001									
2002									
2003									
2004									
2005									
2006									
Total									

Schimbare propusă în Planul Financiar

Da ☐Nu ☐

Transmisă deja la Comisia Europeană în data de:

Urmează a fi transmisă Comisiei Europene în data de:

Va fi prezentată Comitetului de Monitorizare (anexați planul și motivele modificării lui)

C. EXECUȚIA PE CATEGORII DE CHELTUIELI

Categoria de cheltuieli (ca în solicitarea de plată) *	Decizia curentă	Plăți efectuate		Cheltuieli viitoare		Total cheltuieli	
		(până în prezent)	(%) (2) / (1)	(de la data)	(%) (4) / (1)	(6)=(2)+(4))	(%) (6) / (1)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Proiectare							
Organizare de șantier							
Lucrări							
Utilaje și echipamente							
Asistență tehnică							
Supervizare							
Altele (specificări)							
Total							

*este de dorit și o defalcare pe contract

D. EXECUȚIA FIZICĂ

Tipul lucrărilor	Indicatori fizici		Execuția fizică de la data precedentului Comitet de Monitorizare	Progres în execuția fizică de la ultimul comitet	Execuția fizică totală până la data comitetului actual	Procentul de execuție fizică %	Execuție fizică până la încheierea Măsurii
	Tip	Cantitate					
		(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)	(5)=(4)/(1)	(6)

*este de dorit și o defalcare pe contract

E. MOTIVE PENTRU ÎNTÂRZIERE ȘI DIFERENȚE

--

F. DATA PREVĂZUTĂ PENTRU FINALIZARE

În Memorandumul de Finanțare inițial:

În Memorandumul de Finanțare actual:

Data prevăzută pentru finalizare:

Data modificată ce urmează a fi propusă la Comitetul de Monitorizare:

De anexat, daca este necesar, informații referitoare la:

- Adjudecarea contractelor;
- Aspecte legate de protecția mediului;
- Condiții stabilite în Memorandumul de Finanțare;
- Probleme apărute pe parcurs.

Model pentru introducerea modificărilor

PROPUNERE DE MODIFICARE ISPA

Autoritatea Responsabilă cu implementarea:

1. IDENTIFICAREA MĂSURII

Numele Măsurii:

Autoritatea Responsabilă cu implementarea:

Codul ISPA al Măsurii:

Memorandum de Finanțare nr.:

Data:

Procentul sprijinului ISPA:

2. SCHIMBAREA DATEI DE FINALIZARE A MĂSURII

Data curentă:

Data propusă pentru finalizare:

3. SCHIMBĂRI PROPUSE ÎN PLANUL FINANCIAR (*)

Euro

	Cheltuieli eligibile totale conform Memorandumului de finanțare în vigoare	Cheltuieli eligibile efectuate sau previziuni pentru cheltuielile totale
2000		
2001		
2002		
2003		
2004		
2005		
2006		
Total		

Solicitare de creștere a asistenței
Suma solicitată ca și creștere (Euro)

Da

☐

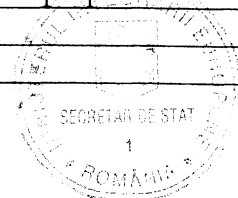
Nu

☐

(*) de anexat Planul Financiar modificat

4. MODIFICĂRI ÎN COSTURILE ELIGIBILE ALE MĂSURII

Categoria cheltuielii	Costuri totale eligibile curente	Modificarea solicitată	Costuri totale eligibile propușe
Proiectare			
Organizare de șantier			

Lucrări			
Utilaje și echipamente			
Asistență tehnică			
Supervizare			
Altele (specificări)			
Total			

*este de dorit și o defalcare pe contract

5. MODIFICĂRI ALE INDICATORILOR FIZICI			

6. MODIFICĂRI ALE CARACTERISTICILOR MĂSURII

7. MOTIVE PENTRU MODIFICĂRILE PROPUSE

Propunerea de modificare:

Data înaintării solicitării de modificare:

Semnatura CNI:

**SISTEME DE MANAGEMENT ȘI CONTROL A ASISTENȚEI
NERAMBURSABILE ACORDATE DE ISPA ȘI PROCEDURI PENTRU
CORECȚII FINANCIARE**

Secțiunea 1

Această anexă stabilește reguli detaliate privind sistemele de management și control a asistenței nerambursabile acordate de ISPA și în ceea ce privește procedura de a aduce corecții financiare acestei asistențe.

Secțiunea 2

Sisteme de management și control

1. Fiecare stat beneficiar va asigura ca:

- i) Coordonatorul Național ISPA,
- ii) Fondul Național și Responsabilul Național cu Autorizarea,
- iii) Agențiile de Implementare și Responsabilii Sectoriali cu Autorizarea și
- iv) Beneficiarii finali

asa cum sunt definiți în Memorandumul de înțelegere ISPA asupra utilizării Fondului Național pentru ISPA primesc o îndrumare adecvată privind crearea unor sisteme de management și control necesare pentru asigurarea unui management solid al ISPA în conformitate cu principiile și standardele general acceptate, și în special să prevadă asigurarea corectitudinii, regularității și eligibilității solicitărilor pentru asistență ISPA, dar de asemenea să asigure ca aceste măsuri să fie derulate în conformitate cu termenii Memorandumului de finanțare și cu obiectivele atribuite măsurii.

- 2. Pentru obiectivele acestei Anexe, „Agențiile de Implementare” vor include organe, altele decât beneficiarii finali cărora le este delegată, de către agenția de implementare sau responsabilul sectorial cu implementarea (numite în continuare „organe delegate”), implementarea măsurilor finanțate de ISPA.
- 3. Pentru obiectivele acestei Anexe, cu excepția cazurilor în care „măsurile” înseamnă proiecte individuale, etapele de proiect sau grupurile de proiecte se regăsesc în Anexa III.2, secțiunea II (1) care este subiect al Memorandumului de finanțare.

Secțiunea 3

1. Sistemele de management și control ale Coordonatorului Național ISPA, Fondului Național, Agențiilor de Implementare, organelor delegate și beneficiarilor finali, vor prevedea, cu respectarea proporționalității în raport cu volumul asistenței administrate:
 - a. O definiție clară, o alocare clară și, în măsura în care este necesar pentru un management solid, o separare adecvată a funcțiilor în cadrul organizației implicate;
 - b. Sisteme eficace pentru a asigura că funcțiile sunt îndeplinite de o manieră satisfăcătoare;
 - c. În cazul organelor delegate și beneficiarilor finali, raportarea către autoritatea responsabilă privind îndeplinirea sarcinilor și mijloacele folosite.

Secțiunea 4

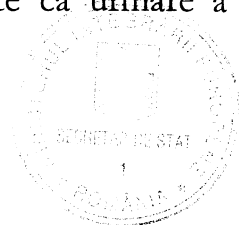
1. Sistemele de management și control la care se face referire în Secțiunea 3 vor include procedurile de verificare a autenticității cheltuielilor reclamate și execuția măsurii, începând de la etapa pregătitoare până la intrarea în serviciu a investiției finanțate, în conformitate cu termenii Memorandumului de Finanțare relevant, cu obiectivele stabilite ale măsurii și cu regulile naționale și Comunitare aplicabile în ceea ce privește, în special, eligibilitatea cheltuielilor în cadrul ISPA, protecția mediului, transporturile (inclusiv rețele trans-europene), concurența și adjudecarea contractelor publice.

Verificările vor acoperi toate aspectele, de natură financiară, tehnică, sau administrativă, care să determine utilizarea efectivă a asistenței angajate.

2. Procedurile vor necesita înregistrarea verificării măsurilor la fața locului. Înregistrările vor atesta lucrările executate, rezultatele verificării și măsurile luate luate în ce privește discrepanțele descoperite. Acolo unde verificările administrative sau tehnice nu sunt exhaustive, ci realizate pe un eșantion de lucrări și tranzacții, înregistrările vor identifica lucrările sau tranzacțiile selectate și vor descrie metoda de selectare.

Secțiunea 5

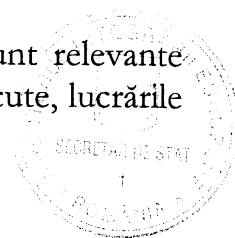
1. Statul beneficiar va informa Comisia, într-un interval de trei luni de la intrarea în vigoare a Memorandumului de Finanțare, asupra organizării Coordonatorului Național ISPA, Fondului Național, agențiilor de implementare și organelor delegate responsabile pentru măsurile ISPA, așa cum au fost identificate în Secțiunea 2, asupra sistemelor de management și control existente în cadrul acestor autorități sau organe și asupra îmbunătățirilor planificate ca urmare a îndrumării la care se face referire în Secțiunea 2(1).

2. Comunicarea va conține următoarele informații în legătură cu Coordonatorul Național ISPA, Fondul Național, agențiile de implementare și organele delegate
 - (a) funcțiile create în cadrul acestora,
 - (b) alocările de funcții între sau în departamentele componente,
 - (c) procedurile de inspecție și recepție a lucrărilor și prin ce proceduri sunt primite, verificate și validate solicitările de rambursare a cheltuielilor, și prin ce proceduri sunt autorizate, executate și contabilizate plățile către beneficiari, și
 - (d) prevederile pentru auditul sistemelor de management și control.
3. Comisia, în cooperare cu statul beneficiar, se va convinge că sistemele de management și control prezentate în paragrafele 1 și 2 îndeplinesc standardele stabilite de această Anexă, și va face cunoscut orice impediment în calea transparenței verificărilor asupra operațiilor ISPA și la adresa descărcării de responsabilități a Comisiei. Revederi ale operării sistemelor se vor realiza periodic.

Secțiunea 6

1. Sistemele de management și control pentru măsuri vor prevedea un sistem de audit corespunzător.
2. Un sistem de audit va fi considerat corespunzător atunci când permite:
 - (a) reconcilierea sumelor certificate către Comisie cu înregistrările cheltuielilor individuale și documentele justificative deținute la diferite nivele administrative, de către agențiile de implementare și beneficiarii finali;
 - (b) verificarea alocării și transferului fondurilor Comunitare și naționale disponibile;
 - (c) verificarea corectitudinii informațiilor furnizate asupra executării măsurii în conformitate cu termenii Memorandumului de Finanțare prin care se oferă asistența și obiectivele stabilite măsurii.
3. O descriere indicativă a necesarului de informații pentru un sistem de audit corespunzător este dată în Anexa III.4.A.
4. Statul beneficiar se va convinge asupra următoarelor puncte:
 - (a) că există proceduri pentru a asigura că documentele care sunt relevante pentru aspecte specifice privind cheltuielile realizate, plățile făcute, lucrările

realizate și verificările acestora făcute în legătură cu măsura, și care sunt necesare pentru un sistem de audit corespunzător, sunt deținute în conformitate cu cerințele Secțiunii XII a Anexei II.1 și cu Anexa III.4 A;

- (b) că o înregistrare este menționată de organul care o deține și localizarea sa;
- (c) că documentele sunt disponibile pentru inspectarea de către persoanele sau organele care au în mod normal dreptul de a inspecta asemenea documente.

5. Persoanele și organele la care se face referire în paragraful 4(c) vor fi:

- (a) personalul Coordonatorului Național ISPA, Fondului Național, agențiilor de implementare și organelor delegate care operează solicitările de plată;
- (b) serviciile care auditează sistemele de management și control;
- (c) Responsabilul Național cu Autorizarea, în calitate de persoană responsabilă cu certificarea solicitărilor de plată intermediare și finale, conform Secțiunii III (8) a Anexei III.1 și persoana sau departamentul care emite declarațiile de încheiere a măsurilor, așa cum sunt atașate în Anexa III.4C,
- (d) Oficiali mandatați ai instituțiilor naționale de audit și ai Comunității.

Ei pot solicita să le fie furnizate extrase sau copii ale documentelor sau înregistrărilor contabile la care se face referire în paragraful 4.

Secțiunea 7

Fondul Național va ține un registru al sumelor recuperabile din plățile deja făcute în cadrul asistenței ISPA și va asigura ca sumele să fie recuperate fără nici o întârziere nejustificată. După recuperare, acesta va replăti sumele recuperate care fuseseră plătite neregulamentar, împreună cu dobânda primită în contul plății întârziate, prin deducerea sumelor respective din următoarea declarație de cheltuială și cerere de plată către Comisie în legătură cu măsura respectivă. Dacă aceasta este insuficientă, Comisia poate solicita ca sumele în exces să îi fie înapoiate.

Fondul Național va transmite Comisiei anual, în anexă la cel de-al patrulea raport trimestrial asupra recuperărilor realizate conform Anexei III.5, o declarație asupra sumelor ce vor fi recuperate din măsura ISPA la acea dată, clasificate pe an al inițierii procedurilor de recuperare.

Secțiunea 8

Certificarea cheltuielilor

1. Certificatele și declarația cheltuielilor intermediare și finale la care se face referire în Anexa III.1, secțiunea III (6), al cincilea alineat și (8) vor fi emise în forma stabilită în Anexa III.4.B de către Responsabilul Național cu Autorizarea, care independent din punct de vedere funcțional de orice serviciu care aprobă solicitările.
2. Înainte de certificarea unei declarații de cheltuieți, Responsabilul Național cu Autorizarea se va convinge că următoarele condiții sunt îndeplinite:
 - (a) Cordonatorul Național ISPA, agențiile de implementare, organele delegate și beneficiarii finali au îndeplinit cerințele Secțiunilor III (3) și (6), VII ale Anexei III.1 și au respectat termenii Memorandumului de finanțare;
 - (b) Declarația de cheltuieli include numai cheltuielile:
 - (i) care au fost efectiv făcute în cadrul perioadei de eligibilitate stabilite în Memorandumul de Finanțare prin care se acordă asistența și care pot fi justificate prin facturi sau documente contabile cu valoare probativă echivalentă,
 - (ii) legate de lucrările care nu fuseseră încheiate la data când aplicația pentru asistență a fost depusă,
 - (iii) care sunt justificate prin progresele sau încheierea măsurii, în conformitate cu termenii Memorandumului de Finanțare prin care se acordă asistența și cu obiectivele atribuite măsurii.
3. Pentru ca eficiența sistemelor de control și auditul să poată fi luată întotdeauna în considerare înaintea ca o declarație de cheltuieli să fie prezentată Comisiei, statul beneficiar va asigura ca Fondul Național să fie ținut la curent cu procedurile urmate de Coordonatorul Național ISPA, Agențiile de implementare și organele delegate, pentru a:
 - (a) verifica autenticitatea cheltuielilor reclamate și executarea măsurii în conformitate cu termenii Memorandumului de finanțare și obiectivele atribuite măsurii;
 - (b) asigura conformitatea cu regulile aplicabile; și
 - (c) menține sistemul de audit.

Secțiunea 9

Verificarea selectivă

1. Statul beneficiar va organiza verificările asupra măsurilor pe o bază selectivă adecvată, cu scopul de a:
 - (a) verifica eficiența sistemelor de management și control existente;
 - (b) verifica în mod selectiv, pe baza unei analize de risc, declarațiile de cheltuieli făcute la diverse nivele implicate.
2. Verificările efectuate pe perioada derulării asistenței ISPA vor acoperi cel puțin 15% din totalul cheltuielilor eligibile realizate în cadrul măsurii aprobate în timpul acelei perioade. Acest procentaj poate fi redus proporțional cu cheltuielile realizate înainte de 1 ianuarie 2003. Verificările se vor baza pe un eșantion reprezentativ de tranzacții, ținând cont de cerințele paragrafului 3.

Statul beneficiar va încerca să extindă implementarea verificărilor chiar dincolo de perioada respectivă. Se va asigura o separare adecvată a sarcinilor între asemenea verificări și procedurile de implementare sau plată privind măsurile.

4. Selectarea eșantionului de tranzacții ce vor fi verificate va ține cont de:
 - (a) necesitatea de a verifica un ansamblu adecvat de măsuri, din punct de vedere al tipului și dimensiunii;
 - (b) orice factor de risc identificat cu ocazia verificărilor naționale sau Comunitare;
 - (c) necesitatea de a asigura că diferitele tipuri de organe implicate în managementul și implementarea măsurilor și cele două sectoare de activitate (transport și mediu) sunt verificate în mod corespunzător.

Secțiunea 10

În cadrul controalelor, statul beneficiar va încerca să verifice următoarele:

- (a) aplicarea practică și eficiența sistemelor de management și control;
- (b) executarea măsurii în conformitate cu Memorandumul de Finanțare prin care s-a acordat asistență și cu obiectivele stabilite măsurii;
- (c) pentru un număr adecvat de înregistrări contabile, conformitatea acelor înregistrări cu documentele justificative deținute de agențiile de implementare, organele delegate și beneficiarii finali;
- (d) prezența unui sistem de audit corespunzător;

- (e) pentru un număr adecvat de tipuri de cheltuieli, că natura și calendarul cheltuielilor relevante sunt în conformitate cu prevederile Comunitare și corespund specificațiilor aprobate ale măsurii și lucrărilor executate în realitate;
- (f) cofinanțarea națională corespunzătoare a fost într-adevăr disponibilizată;
- (g) că măsurile cofinanțate au fost implementate în conformitate cu regulile și politicile Comunității, conform Articolului 5 al Memorandumului de finanțare.

Secțiunea 11

Verificările vor stabili dacă problemele întâmpinate au un caracter sistemic, ridicând un risc pentru alte sau toate măsurile operate de către aceleași agenții de implementare sau în statul beneficiar respectiv. De asemenea vor identifica cauzele unor asemenea situații, orice examinare suplimentară considerată necesară, corectivele și acțiunile preventive necesare.

Secțiunea 12

Fiecare stat beneficiar și Comisia se vor consulta cel puțin odată pe an în vederea coordonării programelor lor de control astfel încât să se maximizeze efectul util al resurselor de alocate controalelor la nivel național și comunitar. Aceste consultări vor aborda tehnicile de analiză a riscului ce trebuie aplicate și vor ține cont de controalele recente, rapoartele și comunicările autorităților naționale, Comisiei și Curții Europene de Conturi.

Secțiunea 13

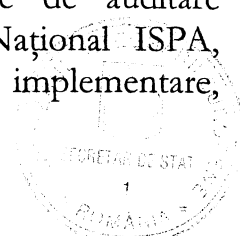
În conformitate cu Secțiunea 12, statul beneficiar va informa Comisia până la 30 iunie a fiecărui an, și pentru prima dată până la 30 iunie 2002, asupra aplicării Secțiunilor 9 – 11 ale acestei Anexे pentru anul calendaristic precedent și, în plus, va furniza orice completare sau actualizare necesară a descrierii sistemelor de management și control, comunicate conform Secțiunii 5 (1).

Secțiunea 14

Declararea încheierii proiectelor

Persoana sau departamentul desemnat pentru a emite declarații de încheiere a măsurilor, conform Anexei III.4.C va avea o funcție independentă de Coordonatorul Național ISPA, Responsabilul Național cu Autorizarea, Fondul Național, agențiile de implementare, organele delegate și beneficiarii finali.

Acesta va conduce examinarea sa în conformitate cu standardele de auditare internațional acceptate. I se vor furniza de către Coordonatorul Național ISPA, Responsabilul Național cu Autorizarea, Fondul Național, agențiile de implementare,

organele delegate și beneficiarii finali toate informațiile solicitate și va avea acces la înregistrările și documentele justificative necesare pentru elaborarea declarației.

Secțiunea 15

Declarațiile vor fi fundamentate pe o examinare a sistemelor de management și control, pe rezultatele verificărilor deja făcute și, unde este necesar, pe o verificare selectivă suplimentară a tranzacțiilor și a raportului final elaborat conform Secțiunii V a Anexei III.1. Persoana sau departamentul ce emite declarația va face toate investigațiile necesare pentru a obține o asigurare rezonabilă că declarația certificată a cheltuielilor este corectă, că tranzacțiile sunt legale și reale și că măsura a fost realizată în conformitate cu termenii Memorandumului de Finanțare și cu obiectivele atribuite măsurii.

Declarațiile vor fi elaborate pe baza modelului indicativ din Anexa III.4.C și vor fi însoțite de un raport care va include toate informațiile relevante pentru justificarea declarației, inclusiv un rezumat al rezultatelor tuturor verificărilor realizate de organele naționale și Comunitare la care declarantul a avut acces.

Secțiunea 16

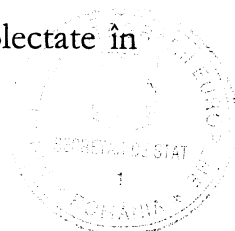
Dacă prezența unor lipsuri majore în ceea ce privește managementul și controlul, sau frecvența ridicată a iregularităților descoperite, sau îndoieli privind implementarea adecvată a măsurii nu permit o asigurare generală pozitivă în ceea ce privește validitatea cererii finale de plată și a certificatului final de cheltuieli, declarația se va referi la aceste circumstanțe și va estima amploarea problemei și impactul financiar al acesteia.

Într-un asemenea caz, Comisia poate cere verificare suplimentară în vederea identificării și corectării iregularităților într-un interval specificat de timp.

Secțiunea 17

Informațiile contabile ce trebuie deținute și comunicate Comisiei la cerere

1. Înregistrările contabile asupra măsurilor la care se face referire în Anexa III.4.A vor trebui ținute, pe cât este posibil, în format electronic. Asemenea înregistrări vor fi făcute disponibile Comisiei la cerere în scopul verificării documentelor și verificărilor la fața locului, fără a aduce prejudicii cererii de a furniza rapoarte de progres conform Secțiunii X a Anexei III.1.
2. La cererea scrisă a Comisiei, statul beneficiar va transmite acesteia înregistrările la care se face referire în paragraful 1, într-un interval de 10 zile lucrătoare de primirea cererii. O perioadă diferită poate fi agreată între Comisie și statul beneficiar, în special în cazul în care înregistrările nu sunt disponibile în format electronic.
3. Comisia va asigura ca informațiile înaintate de statul beneficiar sau colectate în cursul inspecțiilor la fața locului rămân confidențiale și în siguranță.

4. Cu respectarea legilor naționale, oficialii Comisiei vor avea acces la toate documentele pregătite în vederea sau în cursul controalelor desfășurate conform acestei Anexe și la datele deținute, inclusiv cele din sistemele computerizate.

Secțiunea 18

Corecții finale

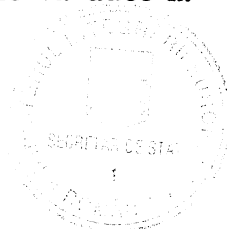
1. Dacă, după finalizarea verificărilor necesare, Comisia ajunge la concluzia că:
- (a) implementarea unei măsuri nu justifică o parte sau întreaga asistență acordată, incluzând eșecul îndeplinirii uneia din condițiile din Memorandumul de finanțare prin care se acordă asistență și, în special, orice schimbare semnificativă afectând natura sau condițiile de implementare a măsurii pentru care aprobarea Comisiei nu a fost cerută, sau
 - (b) există o iregularitate cu privire la asistența ISPA și că statul beneficiar nu a luat nici măsurile corective necesare,

Comisia va suspenda asistența în ceea ce privește măsura respectivă și declarând motivele, solicită statului beneficiar să expună comentariile sale, într-o perioadă specificată de timp.

Dacă statul beneficiar obiectează în ceea ce privește observațiile făcute de Comisie, statul beneficiar va fi invitat la o audiere de către Comisie, în care ambele părți vor face eforturi pentru a ajunge la un acord în privința observațiilor și concluziilor finale.

2. La sfârșitul perioadei stabilite de către Comisie, aceasta, cu respectarea procedurilor existente și dacă nu se ajunge la un acord în termen de trei luni, luând în considerație orice comentariu făcut de statul beneficiar, va decide:
- (a) să reducă plata în avans la care se face referire în Secțiunea III(2) a Anexei III.1, sau
 - (b) să opereze corecțiile financiare cerute. Aceasta va însemna anularea întregii sau unei părți din asistența acordată pentru măsură.

Aceste decizii vor respecta principiul proporționalității. Comisia, atunci când decide asupra sumei ce face obiectul corecției, va ține cont de tipul iregularității sau schimbării și de amploarea impactului financiar potențial a oricărei deficiențe ale sistemelor de management și control. Orice reducere sau anulare va duce la recuperarea sumelor plătite.

3. Orice sumă primită nejustificat și care trebuie recuperată va fi plătită Comisiei. Dobânda asupra contului cu sumele rambursate cu întârziere va fi atribuită în conformitate cu regulile stabilite în Secțiunea 21.

Secțiunea 19

1. Totalul corecțiilor financiare efectuate de Comisie în conformitate cu prevederile Secțiunii 18 (2) pentru iregularități individuale sau sistematice vor fi evaluate oriunde este posibil și practic pe baza dosarelor individuale și va fi egal cu totalul cheltuielilor atribuite greșit ISPA, ținându-se cont de principiul proporționalității.
2. Când nu este posibil sau practic să se cuantifice totalul exact cheltuielilor incorecte, sau când ar fi disproporționat să se anuleze în întregime cheltuielile respective și Comisia își bazează corecțiile financiare pe o extrapolare sau o rată fixă, va proceda după cum urmează
 - (a) în cazul extrapolării, va folosi un eșantion reprezentativ de tranzacții asemănătoare;
 - (b) în cazul ratei fixe, va evalua importanța încălcării regulilor și amploarea și implicațiile financiare ale deficiențelor sistemului de management și control care au condus la iregularitățile stabilite.
3. Acolo unde Comisia își fundamentează poziția pe datele stabilite de auditori, alții decât cei ai propriilor servicii, aceasta își va elabora propriile concluzii privind consecințele financiare, după examinarea măsurilor luate de statul beneficiar respectiv, conform Secțiunii VII a Anexei III.1, Secțiunilor 18 (1) și (2) ale acestei Anexa, a rapoartelor transmise conform Anexei III.5 și a răspunsurilor statului beneficiar.

Secțiunea 20

1. Perioada de timp în care statul beneficiar respectiv poate răspunde la o cerere conform Secțiunii 18 (1), poate înainta comentariile sale și, unde este cazul, poate face corecții, va fi de două luni, cu excepția cazurilor pe deplin justificate în care o perioadă mai lungă poate fi agreată de Comisie.
2. Acolo unde Comisia propune corecții financiare pe baza extrapolării sau a unei rate fixe, statului beneficiar i se va oferi oportunitatea de a demonstra, prin intermediul unei examinări a dosarelor respective, că amploarea reală a iregularităților a fost mai mică decât aceea evaluată de Comisie. În acord cu Comisia, statul beneficiar poate limita aria examinării la o proporție adecvată sau un eșantion de dosare.

Cu excepția cazurilor pe deplin justificate, timpul alocat pentru această examinare nu va depăși o perioadă suplimentară de două luni, după cele două luni la care se

face referire în paragraful 1. Rezultatele unei asemenea examinări vor fi analizate în maniera specificată în al doilea subparagraf a Secțiunii 18 (1). Comisia va lua în considerație orice dovadă înaintată de statul beneficiar în perioada de timp stabilită.

3. Oricând statul beneficiar obiectează față de observațiile făcute de Comisie și are loc o audiere conform subparagrafului al doilea al Secțiunii 18 (1), perioada de trei luni în care Comisia poate lua o decizie va începe să curgă de la data audierii.

Secțiunea 21

1. Orice rambursare ce trebuie făcută către Comisie, conform Secțiunii 18.3, va fi efectuată înaintea datei indicate în cererea transmisă Responsabilului Național cu Autorizarea. Această dată va fi ultima zi a celei de-a doua luni de la data transmiterii cererii de rambursare.
2. Orice întârziere în efectuarea rambursării va da naștere la dobândă asupra contului de plată cu întârziere, începând cu data la care se face referire în paragraful 1 și sfârșind cu data plății efective. Rata dobânzii va fi cu 1,5% mai mare decât rata aplicată de Banca Centrală Europeană în operațiile sale de refinanțare în prima zi lucrătoare a lunii în care data respectivă cade.
3. O corecție financiară conform Secțiunii 18 (2) nu va aduce prejudicii obligației statului beneficiar de a urmări recuperarea conform Secțiunii VII din Anexa III.1.
4. Atunci când trebuie recuperate sume ca urmare a corecțiilor financiare, serviciul sau organul competent va iniția procedurile de recuperare și va notifica aceasta Coordonatorului Național ISPA, Fondului Național și agențiilor de implementare.

Secțiunea 22

Nimic din această Anexă nu va împiedica statul beneficiar să aplice reguli mai stricte decât cele stabilite aici.

DESCRIEREA SUCCINTĂ A CERINTELOR REFERITOARE LA INFORMAȚIILE NECESARE PENTRU UN SISTEM DE AUDIT CORESPUNZĂTOR

Un sistem de audit corespunzător, descris în Secțiunea 6 (2), este îndeplinit, pentru o măsură dată, inclusiv proiecte individuale în cadrul grupurilor de proiecte, atunci când:

1. Evidențele contabile ținute la nivelul de management corespunzător furnizează informații detaliate despre cheltuielile reale făcute în cadrul măsurii cofinanțate de către agenția de implementare, inclusiv atunci când aceasta din urmă nu este destinatarul final al finanțării, organele și firmele implicate în implementarea măsurii, fie că sunt concesionari, delegați sau alt tip. Înregistrările contabile arată data în care au fost create, valoarea fiecărui articol de cheltuială, natura documentelor justificative și data și metoda de plată. Documentarul justificativ necesar (de ex. Facturile) sunt atașate.
2. În cazul cheltuielilor legate doar parțial de măsura cofinanțată, este demonstrată corectitudinea cheltuielilor între măsura cofinanțată și restul operațiunilor. Aceeași regulă se aplică tipurilor de cheltuieli care sunt considerate eligibile numai în cadrul unor anumite limite sau în raport cu alte costuri.
3. Specificațiile tehnice și planul financiar al măsurii, rapoartele de progres, documentele privind licitațiile și procedurile de contractare, și rapoartele inspecțiilor asupra executării măsurii în conformitate cu Secțiunea 4, sunt păstrate disponibile la nivelul de management adecvat.
4. Pentru declararea cheltuielilor reale făcute în cadrul măsurii către Fondul Național, informațiile menționate în paragraful 1 sunt adunate într-o declarație de cheltuieli detaliată pe categorii. Declarațiile detaliate ale cheltuielilor constituie documente justificative pentru înregistrările contabile ale Fondului Național și reprezintă baza pentru pregătirea declarațiilor de cheltuieli către Comisie.
5. În cazul în care există unul sau mai multe organe delegate la un nivel intermediar între agenția de implementare sau organele sau firmele implicate în implementarea măsurii și Fondul Național, fiecare organ delegat solicită declarații detaliate de cheltuieli, pentru a-și asuma responsabilitate, de la organul de la nivelul inferior, ca documente justificative pentru propriile înregistrări contabile, din care transmite cel puțin un rezumat al cheltuielilor făcute în cadrul măsurii către organul de la nivelul superior.

6. În cazul transferurilor computerizate de date, toate autoritățile și organele implicate vor obține suficiente informații de la nivelul inferior pentru a își justifica propriile înregistrări contabile și sumele raportate la nivel superior, asigurând în acest fel un sistem de audit corespunzător a rezumatelor sumelor raportate Comisiei pentru fiecare cheltuială și pentru documentele justificative la nivelul agenției de implementare și ale celorlalte organe și firme implicate în implementarea măsurii.

1000
1000
1000
1000

1000
1000
1000
1000

1000
1000
1000
1000

CERTIFICAT INTERMEDIAR/FINAL ȘI DECLARAȚIE DE CHELTUIELI ȘI
CERERE DE PLATĂ

COMISIA EUROPEANĂ
ISPA

Certificat intermediar/final și declarație de cheltuieli și cerere de plată
(de transmis la Unitateaa DG REGIO pe canale oficiale)

Numele măsurii:

.....
Memorandum de Finanțare nr.din.....
Referința Comisiei (CCI Nr.).....

CERTIFICAT

Subsemnatul, reprezentând
Fondul Național desemnat de⁵
.....,
certific că toate cheltuielile eligibile incluse în declarația atașată, reprezentând contribuții
ale ISPA și ale finanțării naționale, au fost plătite în conformitate cu progresele măsurii

după⁶:

--	--	--

în valoare de

	EUR
--	-----

(suma exactă până la
două zecimale)

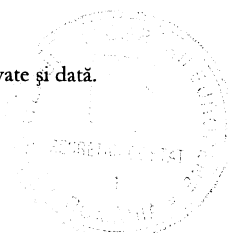
Declarația de cheltuieli atașată, detaliată pe categorii de cheltuieli, și pe măsură în cazul
unui grup de proiecte, acoperă cheltuieli până la

		20....
--	--	--------

și este parte integrală a acestui certificat, la fel ca raportul însoțitor asupra progreselor
măsurii comparat cu planurile/raportul final.

⁵ Indicați instrumentul administrativ de desemnare în conformitate cu Secțiunea III (8) și (9) din Anexa III.1, cu referințe adecvate și dată.

⁶ Data de începere a eligibilității cheltuielilor conform Memorandumului de Finanțare

De asemenea, certific că măsura face progrese satisfăcătoare spre finalizare/a fost încheiată în conformitate cu obiectivele și că informațiile date în raportul de progres/raportul final sunt corecte.

Certific, în plus, că măsura este în curs de implementare/a fost implementată în conformitate cu termenii Memorandumului de Finanțare , în special în ce privește:

- (1) conformitatea cu reglementările privind protecția mediului, transporturile (inclusiv rețelele trans-europene), concurența, și acordarea contractelor publice (Ghidul practic pentru PHARE, ISPA și Sapard);
- (2) aplicarea procedurilor de management și control la măsură, în special pentru verificarea realității cheltuielilor reclamate și execuția adecvată a măsurii în conformitate cu Secțiunea 4 și de a preveni, descoperi și corecta iregularitățile, urmări fraudele și recupera sumele plătite nejustificat (Anexa III.5).

În conformitate cu Secțiunea XII a Anexei III.1, documentele justificative sunt și vor continua să fie disponibile pentru o perioadă de minimum 5 ani de la plata finală de către Comisie.

Certific că:

- (1) declarația de cheltuieli este corectă și rezultatele din sistemele contabile bazate pe documente justificative verificabile;
- (2) declarația de cheltuieli și cererea de plată iau în considerare orice recuperare făcută și dobânda primită pentru acestea;
- (3) detaliile privind tranzacțiile realizate sunt înregistrate, acolo unde este posibil, pe format electronic și sunt disponibile la cererea departamentelor responsabile ale Comisiei.

Data

--	--	--

Numele cu majuscule,
stampila și semnătura autorității competente

Declarație de cheltuieli făcute în cadrul măsurii⁷

Document Nr. (CCI cod)

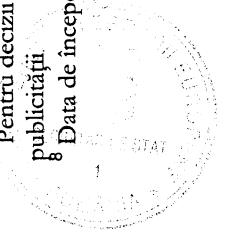
Denumirea măsurii

Data

Categoria de cheltuieli	Total cheltuieli făcute la data (între.... ⁸ și....)	Cheltuielile certificate în prezenta declarație	Total cheltuieli planificate (buget inițial)	Cheltuielile făcute la această dată, ca procent din bugetul inițial (%)	Cheltuieli estimative necesare pentru încheierea măsurii
1. Planificare					
2. Studii de fezabilitate, proiect					
3. Pregătirea șantierului					
4. Clădiri și construcție					
5. Echipament					
6. Asistență tehnică, documentelor de licitație					
7. Altele					
TOTAL					

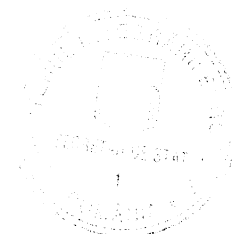
⁷ Pentru decizii asupra unor grupuri de proiecte, cheltuielile trebuie împărțite pe proiecte, cu excepția cazurilor când cheltuielile sunt comune grupului, cum este cazul asistenței tehnice și publicității.

⁸ Data de încetare a eligibilității cheltuielilor (semnarea Memorandumului de Finanțare de către Comisie)

Anexa la declarația de cheltuieli: recuperări efectuate de la ultima declarație de cheltuieli certificată și inclusă în prezenta declarație de cheltuieli

<i>Suma ordonată a fi recuperată</i>	
<i>Debitor</i>	
<i>Data de emitere a ordinului de recuperare</i>	
<i>Autoritatea care a emis ordinul de recuperare</i>	
<i>Data recuperării</i>	
<i>Suma recuperată</i>	

APLICAȚIE PENTRU PLATA INTERMEDIARĂ/FINALĂ

Numele măsurii:.....

Referința Comisiei (CCI Nr)

Urmare a Anexei III.1, subsemnatul (numele cu majuscule, ștampila, poziția și semnătura autorității competente), solicită plata sumei de EUR.....ca plată intermediară / finală⁹. Această aplicație îndeplinește condițiile de admisibilitate deoarece:

Ștergeți dacă este cazul

(a) raportul asupra progreselor măsurii în ceea ce privește indicatorii fizici și financiari și care demonstrează conformitatea sa cu decizia de acordare a asistenței, incluzând condițiile specifice stabilite	- Este inclusă
(b) ultimul raport de progres/raportul final asupra implementării solicitat conform Secțiunilor V și X ale Anexei III.1, inclusiv în cel de-al doilea caz detalii privind conformitatea cu Ghidul Practic pentru PHARE, ISPA și SAPARD	- a fost transmis - este inclus
(c) observații și recomandări făcute de autoritățile de audit naționale și/sau Comunitare, în special corectarea iregularităților bănuite sau dovedite	- s-a acționat conform - nu s-au făcut observații sau recomandări
(d) principalele probleme de ordin tehnic, financiar și juridic apărute și măsuri pentru corectarea lor	- sunt indicate - nici una observată
(e) analiza oricărei abateri de la planul financiar inițial	- a fost transmisă - este inclusă
(f) măsuri de publicitate luate în legătură cu măsura	- sunt indicate
(g) nici una din cheltuielile certificate nu a fost suspendată conform Secțiunii VIII (3) a Anexei III.1	

Plata trebuie făcută către:

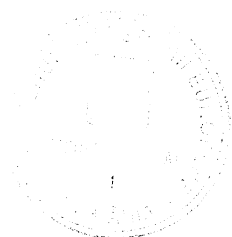
Beneficiar:	
Banca:	
Cont nr.	
Titularul contului (dacă este diferit de beneficiar)	

Data

		20.....
--	--	---------

Nume cu majuscule, ștampilă, poziția și
semnătura autorității competente

⁹ ștergeți dacă este cazul

MODEL INDICATIV AL DECLARAȚIEI LA ÎNCHEIEREA MĂSURII¹⁰ (Secțiunea 14)

Către Comisia Europeană, Directoratul General pentru Politică Regională

INTRODUCERE

1. Subsemnatul,(se specifică numele, funcția și serviciul), am examinat declarația finală de plată pentru (numele și numărul de referință CCI a măsurii asistate prin ISPA) și cererea către Comisie pentru plata finală a sumelor provenite din ajutorul Comunității.

SCOPUL CONTROLULUI

2. Am condus examinarea în conformitate cu prevederile Secțiunilor 14, 15 și 16 ale Anexei III.4. Am planificat și executat examinarea în vederea obținerii unei asigurări rezonabile că declarația finală de cheltuieli și solicitarea de plată a sumelor provenite din ajutorul Comunității și raportul final nu conțin declarații false, în special în ce privește executarea măsurii¹¹ în conformitate cu termenii și condițiile deciziei și obiectivele atribuite acesteia. Procedura urmată și informațiile folosite la examinare, inclusiv concluziile verificărilor efectuate în anii precedenți, se găsesc în rezumat în raportul atașat.

OBSERVAȚII

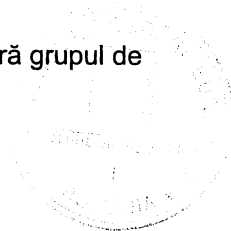
3. Scopul examinării de control a fost îngăduit de următoarele:

- (a)
- (b)
- (c) , etc.

(Indicați orice obstacol cu care v-ați confruntat în timpul examinării, de exemplu probleme sistemice, slăbiciuni de management, lipsa unui sistem de audit, lipsa documentației justificative, cazurile aflate în proceduri legale, etc.; estimați suma cheltuielilor afectate de aceste obstacole și asistența Comunitară corespunzătoare acestora).

¹⁰ În cazul grupurilor de proiecte care sunt subiect al unei singure decizii, declarația acoperă grupul de proiecte

¹¹ inclusiv proiectele individuale dintr-un grup de proiecte

4. Examinarea, împreună cu concluziile altor controale naționale sau din partea Comunității la care am avut acces, au dezvăluit o frecvență mică/ridică (se va indica corespunzător; dacă este ridicată se va explica) a erorilor/neregulilor. Erorile/neregulile au fost rezolvate satisfăcător de către autoritățile responsabile și nu par să afecteze suma ajutorului plătit de către Comunitate, cu următoarele excepții:

- (a)
- (b)
- (c) , etc.

(Indicați erorile/neregulile care nu au fost rezolvate corespunzător, și pentru fiecare caz, posibilul caracter sistemic al acestora și amploarea problemelor și mărimea sumelor de ajutor comunitar care par să fie afectate de acestea).

CONCLUZII

Fie,

Dacă nu au existat impedimente la examinare, frecvența erorilor depistate este redusă și toate problemele au fost rezolvate satisfăcător:

5.(a) În lumina examinării și a concluziilor altor verificări naționale sau Comunitare la care am avut acces, opinia mea este că declarația finală de cheltuieli și raportul final prezintă corect, în toate aspectele materiale, cheltuielile făcute și lucrările realizate, în concordanță cu Memorandumul de Finanțare privind măsura și obiectivele sale, și că solicitarea făcută Comisiei pentru plata finală a asistenței Comunitare pare să fie validă.

Sau

Dacă au fost întâmpinate unele dificultăți în timpul examinării dar frecvența erorilor nu este ridicată, sau dacă există probleme care nu au fost rezolvate satisfăcător:

5(b) Cu excepția problemelor la care s-a făcut referire la punctul 3 de mai sus (și) a erorilor/neregulilor la care s-a făcut referire la punctul 4 care par a nu fi fost rezolvate satisfăcător și la care s-a făcut referire la punctul 4, este opinia mea, bazată pe examinarea și pe concluziile altor verificări naționale sau din partea Comunității la care am avut acces, că declarația finală de cheltuieli și raportul final prezintă corect, în toate aspectele materiale, cheltuielile făcute și lucrările realizate în concordanță cu Memorandumul de Finanțare privind măsura și obiectivele sale, și solicitarea făcută Comisiei pentru plata finală a asistenței din partea Comunității pare să fie validă.

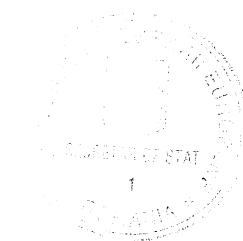
Sau

Dacă obstacole majore au fost întâmpinate în timpul examinării sau frecvența erorilor depistate este ridicată, chiar dacă erorile/neregulile au fost rezolvate satisfăcător:

- 5(c) Din cauza problemelor la care am făcut referire la punctul 3 (și) dată fiind frecvența ridicată a erorilor arătate la punctul 4, nu sunt în poziția de a exprima o opinie asupra declarației finale de cheltuieli, raportului final și a solicitării făcută Comisiei pentru plata finală a asistenței din partea Comunității.

Data, semnătura

**ÎNȚELEGERE CU PRIVIRE LA
NEREGULI, RECUPERAREA SUMELOR PRIMITE GREȘIT PRIN ISPA
ȘI VERIFICĂRILE PE LOC**

Secțiunea 1

Această înțelegere nu trebuie să afecteze aplicarea în țara beneficiară a regulilor referitoare la procedurile penale sau cooperarea judiciară între țările beneficiare sau între Comisie și țările beneficiare cu privire la problemele penale.

Secțiunea 2

- (1) Țările beneficiare trebuie să comunice Comisiei în 3 luni de la data intrării în vigoare a Memorandumului de finanțare:
 - prevederile stabilite de lege, reglementările sau acțiunile administrative pentru aplicanții măsurilor asistate prin ISPA;
 - lista autorităților și organismelor responsabile cu aplicarea Măsurii, principalele prevederi referitoare la rolul și funcționarea acestor autorități și organisme și la procedurile pentru aplicarea cărora sunt responsabile.
- (2) Țările beneficiare trebuie să comunice imediat Comisiei orice amendamente la informațiile furnizate prin îndeplinirea paragrafului 1.
- (3) Comisia trebuie să studieze comunicările făcute de către țările beneficiare și trebuie să le informeze asupra concluziilor pe care intenționează să le tragă din acest moment. Trebuie să rămână în contact cu acestea cât este necesar pentru îndeplinirea prevederilor acestei Secțiuni.

Secțiunea 3

“Neregulă” înseamnă orice încălcare a prevederilor Memorandumului de finanțare rezultând dintr-o acțiune sau omisiune a unui operator economic, care are, sau a avut ca efect prejudicierea bugetului general al Comunității și/sau a legilor naționale relevante sau o grupă de cheltuială nejustificată.

Secțiunea 4

- (1) În timpul celor 2 luni după sfârșitul fiecărui trimestru, țările beneficiare trebuie să raporteze Comisiei, Oficiului European anti-fraudă, orice nereguli care au fost subiectul inițierii unor investigații administrative sau judiciare.

Pentru aceasta trebuie, pe cât posibil, să dea detalii privind:

- detalii privind Măsura asistată prin ISPA;
 - prevederile care au fost încălcate, natura și suma cheltuielilor; în cazurile în care nu s-a efectuat nici o plată, sumele care ar fi fost greșit plătite dacă nu s-ar fi descoperit neregulile, cu excepția cazurilor când eroarea sau neglijența este descoperită înaintea plății și nu conduce la pedepse administrative sau judiciare;
 - suma totală și distribuția acesteia între diferitele surse de finanțare;
 - perioada în care, sau momentul în care, neregula a fost comisă;
 - practicile folosite pentru comiterea neregulii;
 - felul în care a fost descoperită neregula;
 - autoritățile naționale sau organismele care au întocmit raportul oficial cu privire la nereguli;
 - consecințele financiare, suspendarea, dacă este cazul, a plăților și posibilitățile de recuperare;
 - data și sursa primei informații care a dus la suspiciunea că se comite o neregulă, data la care a fost întocmit raportul oficial privind neregula, și unde este cazul, țara beneficiară și terțele țări implicate;
 - identitatea oricăror persoane fizice sau juridice implicate, exceptând cazurile în care asemenea informații nu au relevanță în combaterea neregulilor din cauza caracterului neregulilor în cauză.
- (2) Unde unele din informațiile menționate la paragraful 1, și în particular cele care privesc practicile folosite în comiterea neregulilor și maniera în care acestea au fost descoperite nu sunt disponibile, țările beneficiare trebuie, pe cât posibil, să furnizeze informațiile lipsă când înaintează Comisiei următoarele raporte trimestriale privind neregulile.
- (3) Dacă reglementările naționale prevăd confidențialitatea investigațiilor, comunicarea informațiilor trebuie să fie subiectul unei autorizări din partea unei instanțe judecătorești competente.

Secțiunea 5

Fiecare țară beneficiară trebuie să raporteze Comisiei și, unde este necesar, statelor membre implicate, orice nereguli descoperite sau presupuse a fi existat, atunci când este de temut că:

- Acestea pot avea foarte rapid repercusiuni în afara teritoriului său și/sau
- Arată că un nou mal-practice a fost implicat (folosit)

Secțiunea 6

În timpul celor 2 luni după sfârșitul fiecărui trimestru, țările beneficiare trebuie să informeze Comisia, cu referire la orice alt raport anterior întocmit sub Secțiunea 4, despre procedurile instituite ca urmare a neregulilor notificate anterior și a schimbărilor importante care rezultă din aceasta, incluzând:

- sumele care au fost sau se așteaptă a fi recuperate;
- măsurile interimare luate de țara beneficiară pentru asigurarea recuperării sumelor plătite greșit;
- procedurile judiciare sau administrative instituite în vederea recuperării sumelor greșit plătite și pentru impunerea sancțiunilor;
- motivele în cazul suspendării procedurilor de recuperare; pe cât posibil, Comisia trebuie notificată înainte de luarea deciziei;
- orice suspendări a acuzărilor judiciare.

Țările beneficiare trebuie să notifice Comisiei asupra deciziilor administrative sau judiciare sau asupra principalelor motive privind suspendarea acestor proceduri.

Secțiunea 7

Dacă nu există nereguli de raportat în perioada de referință, țările beneficiare trebuie să informeze Comisia despre acest lucru în aceeași limită de timp stabilită în Secțiunea 4 (1).

Secțiunea 8

Atunci când autoritățile competente din țara beneficiară decid, la cererea expresă a Comisiei, să inițieze sau să continue procedurile legale în vederea recuperării sumelor greșit plătite, Comisia poate să decidă să ramburseze țării beneficiare, total sau parțial, costurile legale și costurile care decurg direct din procedurile legale, la prezentarea probelor documentare, chiar dacă procedurile nu au avut succes.

Secțiunea 9

- 1) Comisia trebuie să păstreze contacte corespunzătoare cu țara beneficiară în scopul suplimentării informațiilor furnizate despre neregulile la care se face referire în

Secțiunea 4, la procedurile menționate în Secțiunea 6 și, în particular, la posibilitatea de recuperare.

- 2) Independent de contactele menționate în paragraful 1, Comisia trebuie să informeze țările beneficiare atunci când natura neregulii este de asemenea manieră încât sugerează că practici similare sau identice pot apărea în alte țări beneficiare.
- 3) Comisia trebuie să organizeze pentru reprezentanții țărilor beneficiare întâlniri de informare la nivelul Comunității, pentru a examina împreună cu aceștia informațiile obținute conform Secțiunilor 4, 5 și 6, și paragrafului 1 din această Secțiune, în special cu privire la învățămintele care trebuie trase în viitor referitoare la nereguli, la măsurile de prevenire și la procedurile legale.
- 4) La cererea unei țări beneficiare sau a Comisiei, țările beneficiare și Comisia trebuie să se consulte în scopul eliminării oricărei fisuri care prejudiciază interesele Comisiei, care devine evidentă în timpul îndeplinirii prevederilor în vigoare.

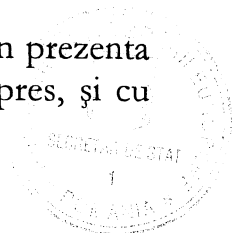
Secțiunea 10

Comisia trebuie să informeze cu regularitate țările beneficiare, în cadrul convenției de prevenire a fraudelor, despre ordinul de mărime al fondurilor implicate în neregulile care au fost descoperite și despre categoriile de nereguli, împărțite pe tipuri și pe sume (valoric).

Secțiunea 11

- (1) Țările beneficiare și Comisia trebuie să ia toate precauțiile necesare pentru a se asigura că informațiile pe care le schimbă rămân confidențiale.
- (2) Informațiile la care se face referire în această Înțelegere nu pot fi trimise în particular altor persoane decât celor din țările beneficiare sau din cadrul instituțiilor Comunitare care au, conform atribuțiilor lor, acces la acestea, decât dacă țările beneficiare care le furnizează au specificat în mod expres aceasta.
- (3) Numele persoanelor fizice sau juridice pot fi dezvăluite altor țări beneficiare sau instituții Comunitare numai dacă aceasta este necesară pentru prevenirea sau pedepsirea unei nereguli sau pentru a stabili dacă o presupusă neregulă a avut loc.
- (4) Informațiile comunicate sau obținute în orice mod, potrivit acestei Înțelegeri, vor fi supuse confidențialității profesionale și vor fi protejate în același mod în care informații similare sunt protejate de legislația națională a țărilor beneficiare care le primesc și de către prevederile corespondente aplicabile instituțiilor Comunității.

În plus, aceste informații nu pot fi folosite în alt scop decât cel prevăzut în prezenta Înțelegere, decât dacă autoritățile care le-au furnizat și-au dat acordul expres, și cu

condiția ca prevederile în vigoare în țările beneficiare în care se găsește autoritatea receptoare să nu interzică asemenea comunicare sau folosire.

- (5) Paragrafele de la 1 la 4 nu împiedică folosirea, în orice acțiune legală sau procedură instituită ulterior pentru neconcordanța cu regulile Comunității în domeniul ajutoarelor de preaderare, a informațiilor obținute conform acestei Înțelegeri. Autoritatea competentă din țările beneficiare care a furnizat aceste informații trebuie informată dinainte de asemenea folosire.
- (6) Când o țară beneficiară notifică Comisia că o persoană fizică sau juridică, al cărui nume a fost comunicat Comisiei conform prezentei Înțelegeri, în urma anchetei ulterioare, se dovedește a nu fi fost implicată în nici o neregulă, Comisia trebuie în continuare să informeze pe toți aceia cărora le-a dezvăluit numele, conform prezentei Înțelegeri, asupra aceluși fapt. Aceste asemenea persoane nu trebuie, după aceea, să mai fie tratate, în virtutea notificărilor anterioare, ca persoane implicate în neregula în vedere.

Secțiunea 12

Sumele recuperate trebuie distribuite între țările beneficiare și Comisie în conformitate cu ratele de cofinanțare, proporțional cu cheltuielile deja făcute de acestea.

Secțiunea 13

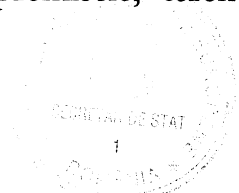
Verificările pe loc și inspecțiile efectuate pentru protejarea intereselor financiare ale Comunității împotriva neregulilor, așa cum sunt definite în Secțiunea 3, trebuie pregătite și conduse de către Comisie în strânsă cooperare cu autoritățile competente din țările beneficiare, care vor fi notificate în timp util despre obiectul și scopul verificărilor și inspecțiilor menționate în această Anexă, astfel încât autoritățile să poată acorda tot sprijinul necesar. În acest scop, oficialii țării beneficiare implicate pot participa la verificările și inspecțiile pe loc.

În plus, dacă țara beneficiară implicată dorește, verificările și inspecțiile pe loc pot fi efectuate împreună de către Comisie și autoritățile competente ale țării beneficiare.

Secțiunea 14

Verificările și inspecțiile pe loc trebuie efectuate de către Comisie asupra operatorilor economici, respectiv asupra persoanelor fizice sau juridice, sau asupra altor organisme naționale cărora le este atribuită putere legală, dacă există motive să se creadă că au fost comise neregularități.

Pentru a facilita efectuarea de către Comisie a acestor verificări și inspecții, operatorilor economici trebuie să le fie solicitată o garantare a accesului la premisele, terenul, mijloacele de transport sau alte domenii, folosite în scopuri de afaceri.

Când este strict necesar pentru a stabili unde și dacă neregulile există, Comisia poate efectua verificări și inspecții la alți operatori economici implicați, pentru a avea acces la informațiile pertinente deținute de acești operatori despre faptele care fac subiectul verificărilor și inspecțiilor pe loc.

Secțiunea 15

- (1) Verificările și inspecțiile pe loc trebuie efectuate în baza responsabilității și autorității Comisiei de către oficialii sau alți angajați ai acesteia, împuterniciți corespunzător în baza regulamentelor relevante ale Comisiei și numiți de aici înainte “inspectorii Comisiei”. Persoanele puse la dispoziția Comisiei de către țara beneficiară ca experți naționali secundanți, pot asista la aceste verificări și inspecții.

Inspectorii Comisiei își vor exercita puterea pe baza unei autorizații care le atestă identitatea și poziția, împreună cu un document care să indice subiectul și scopul verificării și inspecției pe loc.

Conform legii Comunitare aplicabile, este necesar ca ei să corespundă regulilor de procedură stabilite de legile țării beneficiare implicate.

- (2) Sub rezerva înțelegerii cu țara beneficiară, Comisia poate cere asistența oficialilor din țările beneficiare ca observatori și poate apela la alte organisme care activează sub responsabilitatea sa, să acorde asistență tehnică.

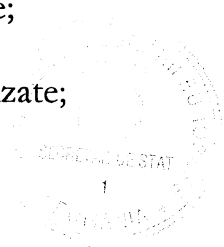
Comisia trebuie să se asigure că toți sus-menționații oficiali și organisme prezintă toate garanțiile cu privire la competența tehnică, independență și respectarea secretului profesional.

Secțiunea 16

- (1) Inspectorii Comisiei trebuie să aibă acces, în aceleași condiții cu inspectorii administrației naționale și în conformitate cu legislația națională, la toate informațiile și documentațiile despre operațiile implicate, care sunt necesare pentru desfășurarea corespunzătoare a inspecțiilor pe loc. Aceștia se pot folosi de toate facilitățile de inspecție ca și inspectorii administrației naționale și pot copia în particular documentele relevante.

Verificările și inspecțiile pe loc pot privi, în particular:

- registre și documente profesionale cum ar fi facturi, liste de termene și condiții, scăpări de plată, declarații ale materialelor folosite și ale muncii efectuate, documente bancare păstrate de operatorii economici, date computerizate;
- sistemele și metodele de producție, ambalare și expediere;
- verificări fizice privind natura și cantitatea bunurilor sau operațiilor finalizate;

- prelevarea și verificarea de mostre;
- progresul lucrărilor și investițiilor pentru care s-a acordat finanțarea și utilizarea investițiilor finalizate;
- documente contabile și bugetare;
- implementarea tehnică și financiară a proiectelor subsidiare.

(2) Unde este cazul, este în sarcina țării beneficiare, la cererea Comisiei, să ia toate măsurile de precauție corespunzătoare, în conformitate cu legislația națională, în special pentru protejarea probelor.

Secțiunea 17

(1) Informațiile comunicate sau obținute în orice fel, conform prevederilor acestei Anexa, sunt acoperite de secretul profesional și sunt protejate în același mod în care informațiile similare sunt protejate de către legislația națională a țării beneficiare care le primește și de către prevederile corespondente aplicabile instituțiilor Comunitare.

Asemenea informații nu pot fi comunicate altor persoane în afara celor din instituțiile Comunității sau din țările beneficiare a căror funcție necesită cunoașterea lor și nici nu pot fi folosite de către instituțiile Comunității în alte scopuri decât cele de asigurarea unei protecții eficiente a intereselor financiare ale Comunității în toate țările beneficiare. Când o țară beneficiară intenționează să folosească în alte scopuri informațiile obținute de oficialii care participă sub autoritatea sa ca observatori la verificările și inspecțiile pe loc, trebuie să ceară aprobarea țării beneficiare de unde informația respectivă a fost obținută.

(2) Comisia trebuie să raporteze în cel mai scurt timp posibil, către autoritățile competente ale țării pe teritoriul căreia au fost efectuate verificările și inspecțiile pe loc, despre orice fapt sau suspiciune legată de o neregulă pe care a aflat-o în cursul verificării sau inspecției pe loc. În orice moment, Comisiei i se va putea cere să informeze mai sus-menționata autoritate despre rezultatele unor asemenea verificări și inspecții.

(3) Inspectorii Comisiei trebuie să se asigure că la întocmirea rapoartelor lor se ține seama de cerințele procedurale specificate în legislația națională a țării beneficiare implicate. Documentele materiale și probatoare specificate în Anexa 16 trebuie anexate la rapoartele menționate. Rapoartele astfel întocmite trebuie să fie folosite ca probe (admisibile) în procedurile administrative sau juridice ale țării beneficiare în care folosirea lor se dovedește necesară, în același mod și în aceleași condiții ca și rapoartele întocmite de inspectorii administrației naționale. Acestea trebuie să fie subiectul aceluiași reguli de evaluare ca acelea aplicabile rapoartelor administrative întocmite de inspectorii administrației naționale și vor avea aceeași valoare ca acestea. Când o inspecție este desfășurată împreună, inspectorii naționali care au luat parte la operație vor fi rugați să contrasemneze raportul întocmit de către inspectorii Comisiei.

Secțiunea 18

Când operatorii economici la care se face referire în Secțiunea 14, se opun unei verificări sau inspecții pe loc, țara beneficiară implicată, acționând în conformitate cu regulile naționale, trebuie să acorde inspectorilor Comisiei sprijinul necesar pentru a le permite acestora să își îndeplinească sarcinile de verificare sau inspecție pe loc. Este de datoria țării beneficiare să ia toate măsurile necesare în conformitate cu legislația națională.

Anexa III.6

CERINȚELE DE INFORMARE ȘI PUBLICITATE

Regulile stabilite în Anexa III.6 (paginile 47 la 52) referitoare la informare și publicitate au încă un caracter provizoriu. De aceea, regulile consimțite în acest Memorandum de finanțare nu impun regulile care vor fi aplicate altor măsuri care beneficiază de asistență financiară ISPA.

CERINȚELE DE INFORMARE ȘI PUBLICITATE

REGULILE PRIVIND DETALIILE ÎNȚELEGERII DE INFORMARE ȘI PUBLICITATE

1. Obiectivele și scopul

Măsurile de informare și publicitate privind asistența acordată prin ISPA au ca scop:

- să mărească conștientizarea și transparența publică față de activitățile Comunității Europene;
- să informeze potențialii beneficiari și organizațiile profesionale despre posibilitățile ISPA;

Informarea și publicitatea trebuie să privească toate proiectele pentru care ISPA asigură asistență financiară. Ținta măsurilor de informare și publicitate este de a informa publicul general și, de asemenea, potențialii beneficiari, inclusiv:

- autoritățile regionale, locale sau publice;
- partenerii sociali și economici;
- organizațiile neguvernamentale;
- operatorii și promotorii de proiect;
- orice alte părți interesate

de oportunitățile oferite de ISPA.

2. Principii generale

Organismele responsabile cu implementarea proiectelor ISPA (denumite aici și în continuare ca “organisme responsabile”) sunt răspunzătoare pentru toate măsurile de publicitate imediate. Publicitatea trebuie condusă în cooperare cu departamentele Comisiei, care vor fi informate de măsurile luate în acest scop.

Organismul responsabil trebuie să ia toate măsurile administrative necesare pentru a asigura aplicarea efectivă a acestor aranjamente și să colaboreze cu departamentele Comisiei.

Măsurile de informare și publicitate trebuie luate în timp util, imediat după ce asistența ISPA este aprobată. Comisia își rezervă dreptul să inițieze procedura de restrângere, suspendare sau anulare a asistenței ISPA, dacă țara beneficiară nu își îndeplinește obligațiile stabilite în prezenta Anexă.

3. Îndrumări privind activitățile de informare și publicitate

În afara regulilor detaliate stabilite la punctul 4, următoarele principii trebuie aplicate în conformitate cu toate măsurile de informare și publicitate:

3.1. Media

Organismul responsabil trebuie să informeze media în cel mai corespunzător mod despre acțiunile cofinanțate prin ISPA. Participarea Comunității Europene va fi reflectată exact în aceste informări.

Pentru aceasta, lansarea formală a proiectelor și fazele importante ale implementării lor vor face subiectul unor măsuri de informare, în special în mijloacele media regionale (presă, radio și televiziune). Trebuie asigurată o colaborare corespunzătoare cu Delegațiile Comisiei în țările beneficiare implicate.

3.2. Acțiunile de informare

Organizarea acțiunilor de informare cum ar fi conferințe, seminarii, târguri și expoziții legate de implementarea proiectelor parțial finanțate prin ISPA trebuie să menționeze explicit participarea Comunității Europene. Trebuie să se beneficieze de această oportunitate pentru a se expune steagul Comunității Europene în sălile de conferință și emblema Comunității Europene pe documente. Delegațiile Comisiei în țările beneficiare trebuie să sprijine, dacă este necesar, organizarea și desfășurarea unor asemenea evenimente.

3.3. Material informativ

Publicațiile (cum ar fi broșuri și prospecte) despre proiecte sau măsuri similare trebuie să conțină pe copertă o indicație clară a emblemei Comunității Europene când se folosește și o emblemă națională, regională sau locală.

Când publicația include o prefață, aceasta trebuie semnată atât de persoana responsabilă din țara beneficiară cât și, din partea Comisiei, de Membrul Comisiei responsabil sau de către un reprezentant desemnat, pentru a asigura faptul că participarea Comunității Europene este clară. Aceste publicații trebuie să facă referiri la organisme responsabile pentru informarea părților interesate.

Principiile sus-menționate se vor aplica de asemenea și materialelor audio-vizuale sau de pe paginile web.

4. Obligații ale țărilor beneficiare

Informarea și publicitatea trebuie să facă obiectul unui șir coerent de măsuri definite de către organismul responsabil în colaborare cu Comisia, pe durata proiectului. Țările beneficiare trebuie să se asigure că reprezentanții Comisiei, inclusiv Delegațiile sale sunt corect implicate în cele mai importante activități legate de ISPA.

Când proiectele sunt implementate, organismul responsabil trebuie să ia următoarele măsuri care să indice participarea ISPA în proiectele menționate:

a) Informarea referitoare la proiect

Măsurile de informare și publicitate prompte trebuie luate pentru a conștientiza publicul general de asistența acordată de Comunitatea Europeană prin ISPA. Organismul responsabil trebuie să publice conținutul proiectelor în cea mai adecvată formă și să se asigure că asemenea documente sunt difuzate către media locală și regională și să le țină la dispoziția părților interesate. Măsurile prompte vor include:

- plăci de avizare ridicate la locul lucrărilor;
- plăci comemorative permanente pentru infrastructurile accesibile publicului general

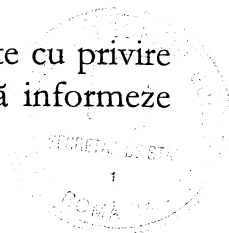
ambele fiind instalate în conformitate cu aranjamentele speciale privind informarea pe teren, detaliate mai jos.

b) Informații generale referitoare la ISPA

În plus față de punctul (a), organismul responsabil, împreună cu Coordonatorul Național ISPA, este responsabil pentru difuzarea regulată a informațiilor generale despre asistența ISPA alocată țării lor, subliniind implementarea proiectelor și rezultatele obținute. Această informare generală trebuie să aibă loc cel puțin o dată pe an și să fie făcută disponibilă Comisiei pentru raportul anual. Informarea va avea forma unor broșuri de interes general, material profesional audio-video (de exemplu videoclip) și conferințe de înștiințare la un nivel corespunzător. Informarea trebuie să grupeze proiectele după natura lor și/sau să se focalizeze pe proiectele de interes relevant. Trebuie actualizată anual și transmisă către televiziunile sau posturile de radio naționale și regionale, către Comisie și, la cerere, către alte părți interesate, așa cum sunt definite în paragraful 1.

5. Activitatea Comitetelor de Monitorizare

Comitetele de Monitorizare trebuie să se asigure că există informații adecvate cu privire la activitatea lor. În acest scop, fiecare Comitet de Monitorizare trebuie să informeze

media, cât de des consideră necesar, despre progresul proiectului(elor) pentru care sunt responsabile. Președintele va fi responsabil pentru contactele cu media și va fi asistat de către reprezentanții Comisiei.

Pregătirile corespunzătoare vor fi făcute de asemenea în colaborare cu Comisia și cu Delegațiile acesteia în țările beneficiare, atunci când au loc evenimente importante cum ar fi întâlniri la nivel înalt sau inaugurări.

Reprezentanții Comisiei în Comitetele de Monitorizare, în colaborare cu organismele responsabile, vor asigura concordanța cu prevederile adoptate privind publicitatea, în special acelea care privesc plăcile de avizare și plăcile comemorative (vezi prevederile de mai jos).

Măsurile de informare și publicitate și probele adecvate, cum sunt fotografiile, trebuie să fie înmânate Președintelui de către organismul responsabil. Copii ale unor asemenea materiale vor fi transmise Comisiei.

Președintele Comitetelor trebuie să înainteze Comisiei toate informațiile necesare a se avea în vedere la întocmirea raportului anual al acesteia.

6. Prevederi finale

Organismul responsabil poate, în orice moment, să desfășoare acțiuni suplimentare pe care le consideră necesare.

Acesta trebuie să consulte Comisia și să o informeze despre inițiativele pe care le are în așa fel încât Comisia să poată participa corespunzător la îndeplinirea acestora.

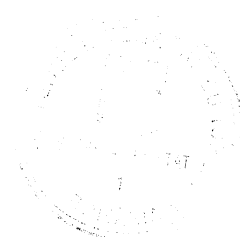
Pentru a facilita implementarea acestor prevederi, Comisia, prin Delegația sa la locul de desfășurare, va asigura asistență sub forma unui manual care va fi întocmit în limba națională. Acesta va conține îndrumări detaliate în formă electronică (CD-ROM) și va fi disponibil, la cererea contractanților, la organismul responsabil sau la Coordonatorul Național ISPA.

Măsuri speciale privind plăcile de avizare și pe cele comemorative

Pentru a asigura vizibilitatea proiectelor ISPA, țările beneficiare se vor asigura că sunt îndeplinite următoarele măsuri de informare și publicitate:

1. Plăcile de avizare

Plăcile de avizare vor fi ridicate la locul de desfășurare a lucrărilor pentru proiectele asistate prin ISPA. asemenea plăci de avizare trebuie să cuprindă un spațiu rezervat indicațiilor privind participarea Comunității Europene.

Plăcile de avizare trebuie să aibă o dimensiune potrivită cu scala operațiunilor desfășurate.

Selecția plăcii de avizare rezervată Comunității Europene trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- trebuie să ocupe cel puțin 50 % din suprafața totală a plăcii de avizare;
- trebuie să poarte emblema standard a Comunității Europene și să cuprindă textul următor, așa cum este prezentat în tabelul atașat.

Atunci când organismul responsabil nu ridică propria sa placă de avizare care să anunțe implicarea acestuia în finanțarea proiectului, asistența acordată de Comunitatea Europeană trebuie anunțată pe o placă de avizare specială. În asemenea cazuri, prevederile sus-menționate referitoare la partea Comisiei Europene se aplică prin analogie.

Plăcile de avizare trebuie înlăturate nu mai târziu de 6 luni de la data finalizării lucrărilor și înlocuită de o placă comemorativă, în conformitate cu prevederile de la punctul 2.

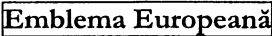
2. Plăcile comemorative

Plăci comemorative permanente trebuie plasate pe teren, și trebuie să fie accesibile publicului general. În afara emblemei Comunității Europene asemenea plăci trebuie să menționeze contribuția Comunității Europene la proiect.

Trebuie folosit textul următor ca model pentru conținutul cerut:

“Acest proiect a fost cofinanțat cu % de către Comunitatea Europeană. La finalul lucrării în (se menționează anul), costul total al proiectului a fost de (moneda națională), și contribuția totală a Comunității Europene a fost de (moneda națională).”

= EXEMPLU =

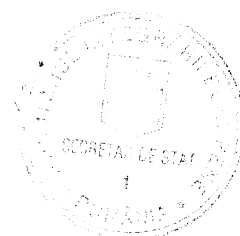
<i>Titlul proiectului</i> <i>Localizarea</i>			
	Finanțat de:		
	Uniunea Europeană (grant)	 Euro	 (moneda națională)
	IFI (împrumut)	 Euro	 (moneda națională)
			 (moneda națională)
Autoritatea de implementare:	{Ministerul...} {Agenția...}		

Beneficiar:	{Numele beneficiarului}
Supervizare și management:	{Numele firmei}
Contractant:	{Numele contractantului}

01.
 02.
 03.
 04.

05.
 06.
 07.
 08.

09.
 10.
 11.
 12.

Se certifică traducerea cu originalul în limba engleză:

Maria Crivineanu - secretar de stat

Eugen Teodorovici - director DIS

